

Bruselis, 2020 m. liepos 14 d.
REV2. Ši pranešimo redakcija pakeičia
2019 m. lapkričio 22 d. pranešimą „*Gairės dėl
su muitais susijusių klausimų*“ (REV1),
2018 m. birželio 4 d. pranešimą „*Lengvatinė
prekių kilmė*“, 2018 m. sausio 30 d. pranešimą
„*ES taisyklės muitų ir netiesioginio
apmokestinimo srityje*“

GAIRĖS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR MUITŲ, ĮSKAITANT LENGVATINĘ KILMĘ, SRITIES ES TAISYKLĖS

Turinys

ĮVADAS	2
A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PO PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PABAIGOS, ĮSKAITANT SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATAS DĖL ATSISKYRIMO	3
1. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJO REGISTRACIJOS IR IDENTIFIKAVIMO KODAS (EORI KODAS) .	4
2. MUITINĖS SPRENDIMAI	5
2.1 Leidimai.....	5
2.2 Sprendimai dėl privalomosios tarifinės informacijos (PTI sprendimai).....	7
2.3 Sprendimai dėl privalomosios kilmės informacijos (PKI sprendimai).....	8
3. BAGAŽO ETIKETĖS	8
4. LENGVATINĖS KILMĖS ASPEKTAI	8
4.1 Lengvatinės kilmės nustatymas ES lengvatinių susitarimų tikslu	9
4.2 Tiesioginio vežimo (neklastojimo) reikalavimai	10
4.3 Kilmės įrodymai	10
4.4 Tiekėjo deklaracijos, naudojamos lengvatinės prekybos tikslais	11
4.5 Patvirtinti eksportuotojai	12
4.6 Registruotieji eksportuotojai (REX).....	12
4.7 Kilmės statusą turinčių produktų kvotų išimtis, nustatytos kai kuriais ES laisvosios prekybos susitarimais	13

5.	PREKIŲ ĮVEŽIMAS Į SAJUNGOS MUITŲ TERITORIJĄ.....	13
5.1	Įvežimo bendroji deklaracija (ENS).....	13
5.2	Prekių laikinasis saugojimas.....	14
5.3	Prekių muitinis statusas.....	14
5.4	Atleidimas nuo importo maito.....	16
6.	IŠLEIDIMAS Į LAISVĄ APYVARTĄ.....	17
7.	SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS.....	18
7.1	Tranzitas.....	18
7.2	Kitos (ne tranzito) specialiosios procedūros.....	24
8.	PREKIŲ IŠVEŽIMAS IŠ SAJUNGOS MUITŲ TERITORIJOS.....	29
8.1	Išankstinė išvežimo deklaracija.....	29
8.2	Eksportas ir reeksportas.....	29
9.	SKOLA MUITINEI.....	30
10.	ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS MUITŲ KLAUSIMAIS.....	31
B.	TAISYKLĖS, ŠIAURĖS AIRIJOJE TAIKYTINOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI.....	32
	PRIEDAS. LENGVATOS IR KILMĖS TAISYKLĖS PEREINAMUOJU LAIKOTARPIU.....	35
1.	LENGVATINĖS KILMĖS ASPEKTAI.....	35
2.	KILMĖS TIKRINIMAS.....	36

ĮVADAS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma ES teisė³.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derėsis dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁴, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁴ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys po pereinamojo laikotarpio pabaigos, įskaitant Susitarimo dėl išstojimo atitinkamas nuostatas dėl atsiskyrimo (žr. A dalį). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos taisyklės, Šiaurės Airijoje taikytinos po pereinamojo laikotarpio pabaigos (žr. B dalį).

Šio pranešimo priede pateikiama informacija apie lengvatas ir kilmės taisykles pereinamuoju laikotarpiu.

Rekomendacijos suinteresuotiesiems šalims

Siekiant atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, suinteresuotiesiems subjektams visų pirma rekomenduojama:

- apsvarstyti, ar jiems reikia gauti EORI kodą iš ES valstybės narės;
- pasiteirauti savo kompetentingos muitinės dėl tolesnių rekomendacijų, susijusių su jų padėtimi, ir
- pritaikyti sąnaudų ir tiekimo grandines atsižvelgiant į tai, kad Jungtinės Karalystės sąnaudos bus laikomos neturinčiomis kilmės statuso siekiant taikyti tarifų lengvatas trečiosioms šalims.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariamos ES taisyklės dėl:

- skolos muitinei, tarifo vertės ir įnašų,
- tarifinių kvotų ir jų valdymo,
- draudimų ir apribojimų,
- pridėtinės vertės mokesčio,
- akcizų.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁵.

A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PO PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PABAIGOS, ĮSKAITANT SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATAS DĖL ATSISKYRIMO⁶

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinei Karalystei nebebus taikomos muitų srities ES taisyklės, visų pirma 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES)

susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lt.

⁶ Jeigu nenurodyta kitaip, šioje dalyje pateikti paaiškinimai yra susiję su Jungtine Karalyste, išskyrus Šiaurės Airiją.

Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas⁷ (toliau – SMK), įskaitant jį papildančius ir jo įgyvendinimo aktus⁸. Tai sukelia visų pirma šias pasekmes:

1. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJO REGISTRACIJOS IR IDENTIFIKAVIMO KODAS (EORI KODAS)

Pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu Jungtinės Karalystės EORI kodai, įskaitant Jungtinės Karalystės EORI kodus, susijusius su nebaigtomis operacijomis, kurioms taikomas Susitarimas dėl išstojimo, Sąjungoje nebegalios ir bus deaktyvuoti atitinkamoje IT sistemoje EOS / EORI.

- a) Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, gali keistis **Sąjungoje įsisteigusių** asmenų, kurie šiuo metu vykdo sandorius tik su asmenimis Jungtinėje Karalystėje, prekybos pobūdis. Nors dabar jie neprekiauja su trečiosiomis šalimis, o sudaro tik Sąjungos vidaus sandorius ir todėl neturi valstybės narės suteikto EORI kodo, vėliau vykdant sandorius jiems reikės atlikti muitinės formalumus. Todėl pagal SMK⁹ jie privalo užsiregistruoti tos valstybės narės, kurioje yra įsisteigę, muitinėje.

Tie asmenys gali reikalaujamus duomenis (SMK DA¹⁰ 12-01 priedas) pateikti arba reikiamas registracijos procedūras atlikti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

- b) Reikia skirti dvi asmenų, kurie yra šiuo metu **įsisteigę Jungtinėje Karalystėje arba yra registruoti ir turi Jungtinės Karalystės EORI kodą**, kategorijas:

- asmenys, kurie šiuo metu neprekiauja su trečiosiomis šalimis, o sudaro tik Sąjungos vidaus sandorius ir todėl neturi nė vienos valstybės narės suteikto EORI kodo, tačiau kurie pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ketina vykdyti sandorius, dėl kurių reikės atlikti muitinės formalumus, todėl pagal SMK teisės aktus jiems privaloma užsiregistruoti valstybės narės muitinėje;
- asmenys (įskaitant trečiųjų šalių veiklos vykdytojus), kurie šiuo metu turi Jungtinės Karalystės muitinės suteiktą galiojantį EORI kodą, tačiau šis kodas pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalios.

Šiuo atveju jie turi žinoti, kad privalo užsiregistruoti valstybės narės kompetentingoje muitinėje ir pasibaigus pereinamajam laikotarpiui naudoti naująjį EORI kodą.

Jungtinėje Karalystėje arba kitoje trečiojoje šalyje įsisteigę asmenys, kurie valstybėje narėje turi nuolatinį verslo padalinį, kaip apibrėžta SMK 5 straipsnio 32 punkte, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui turės pagal SMK 9 straipsnio 1 dalį užsiregistruoti valstybės narės, kurioje yra nuolatinis verslo padalinys, muitinėje. Nuolatinio verslo padalinio valstybėje narėje neturintys asmenys turės pagal SMK 9 straipsnio 2 dalį užsiregistruoti valstybės narės muitinėje, kurios kompetencijai

⁷ OL L 269, 2013 10 10, p. 1.

⁸ Dėl SMK taikymo Šiaurės Airijoje žr. šio pranešimo B dalį.

⁹ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

¹⁰ 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL L 343, 2015 12 29, p. 1) (toliau – **SMK DA**).

priskiriama vietas, kurioje jie pirmą kartą pateikia deklaraciją arba prašymą priimti sprendimą, priežiūra; be to, tie ekonominės veiklos vykdytojai turi paskirti savo atstovą mokesčių klausimais, kai tai privaloma pagal galiojančius teisės aktus.

Šie asmenys taip pat gali reikalaujamus duomenis (SMK DA 12-01 priedas) pateikti arba reikiamas registracijos procedūras atlikti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos. Valstybių narių muitinės turėtų dar iki pereinamojo laikotarpio pabaigos priimti prašymus ir suteikti jiems EORI kodus, kaip EORI kodo galiojimo pradžios dieną pagal atitinkamų asmenų prašymus nurodydamos dieną, einančią po pereinamojo laikotarpio pasibaigimo dienos.

2. MUITINĖS SPRENDIMAI

2.1 Leidimai

Pereinamojo laikotarpio pabaigos poveikis leidimams priklauso nuo leidimo rūšies, be kita ko, nuo jį išdavusios muitinės, leidimo turėtojo ir geografinės jo galiojimo teritorijos.

Jungtinės Karalystės muitinės išduoti leidimai

Iš esmės bet koks Jungtinės Karalystės muitinės jau išduotas leidimas pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalios¹¹. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinės Karalystės muitinė nebebus ES kompetentinga muitinė.

Kai Jungtinė Karalystė po pereinamojo laikotarpio pabaigos dienos kaip savarankiška susitariančioji šalis prisijungs prie Konvencijos dėl bendrosios tranzito procedūros¹² (CTC), Jungtinės Karalystės išduoti leidimai dėl tranzito procedūrų supaprastinimo¹³ nebegalios ES muitinės sprendimų sistemoje, o turės būti tvarkomi Jungtinės Karalystės, kaip šios konvencijos susitariančiosios šalies, nacionalinėje sistemoje. Jei tada Jungtinė Karalystė praneš valstybėms narėms, kurie iš tų leidimų ir toliau galioja pagal CTC, valstybės narės privalės tuos leidimus pripažinti galiojančiais.

Valstybių narių muitinių išduoti leidimai

Valstybės narės muitinės išduoti leidimai apskritai galios, tačiau muitinė turės juos iš dalies pakeisti savo iniciatyva arba, gavusi ekonominės veiklos vykdytojo prašymą iš dalies pakeisti leidimą, atsižvelgdama į jo geografinę galiojimo teritoriją ar su Jungtine Karalyste susijusius leidimo elementus.

¹¹ Dėl išimčių žr. tolesnį poskirsnį dėl leidimų, susijusių su nebaigtomis gabenti prekėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo.

¹² OL L 226, 1987 8 13, p. 2, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 1/2017 (OL L 8, 2018 1 12, p. 1).

¹³ Leidimai pateikti bendrąją garantiją, įskaitant atleidimą nuo pareigos pateikti garantiją, ir leidimai naudoti elektroninį transporto dokumentą (ETD) kaip oro transportu vežamų prekių tranzito deklaraciją – leidimai, turintys sąsają su ES.

Naudojant bendrąją garantiją reikia perskaičiuoti referencinį dydį dėl prekių, kurioms taikytina bendroji tranzito procedūra, muitinio statuso pokyčių.

Tačiau ekonominės veiklos vykdytojams išduoti leidimai su Jungtinės Karalystės EORI kodais pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalios¹⁴, nebent ekonominės veiklos vykdytojas yra įsisteigęs Sąjungoje ir galėtų gauti ES EORI kodą ir prašyti iš dalies pakeisti leidimą – į jį vietoj Jungtinės Karalystės EORI kodo įtraukti naująjį ES EORI kodą. Jei leidimo iš dalies pakeisti negalima, t. y. Jungtinės Karalystės EORI kodo negalima pakeisti ES EORI kodu, ekonominės veiklos vykdytojas turėtų prašyti naujo leidimo, kuriame būtų nurodytas jo naujasis ES EORI kodas.

Ekonominės veiklos vykdytojams, turintiems ES EORI kodus, suteikti leidimai, kurie šiuo metu galioja ir Jungtinėje Karalystėje, turi būti iš dalies pakeisti, kad būtų atsižvelgta į pereinamojo laikotarpio pabaigą ir į atitinkamą geografinę galiojimo teritoriją: pavyzdžiui, iš leidimo dėl reguliariosios laivybos linijos (RSS) reikės pašalinti maršrutus, į kuriuos įtraukti Jungtinės Karalystės uostai, išskyrus Šiaurės Airijoje esančius uostus.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalios bendrasis leidimas taikyti supaprastintas procedūras (SASP leidimas), kuris šiuo metu apima Jungtinę Karalystę ir kurią nors vieną valstybę narę. Nepaisant to, tokį leidimą būtų galima iš dalies pakeisti ir paversti nacionaliniu leidimu. Kai SASP leidimas apima Jungtinę Karalystę ir ne vieną, o daugiau valstybių narių, tas leidimas lieka galioti, jeigu muitinę priežiūrą vykdanči valstybėje narėje, bet jį reikia iš dalies pakeisti. Pažymėtina, kad tuo atveju, kai SASP leidimas apima supaprastintas deklaracijas, ekonominės veiklos vykdytojas turi pateikti papildomą deklaraciją, kuri apima ir Jungtinę Karalystę tik laikotarpiu iki pereinamojo laikotarpio pabaigos¹⁵.

Jeigu pagal leidimą pateikti bendrąją garantiją leidimo turėtojas kaip garantija naudojami garantų įsipareigojimu, o garantas yra įsisteigęs Jungtinėje Karalystėje, šis įsipareigojimas nebegalioja ir nebegali būti naudojamas naujoms muitinės operacijoms. Turėtojas turi pakeisti tą įsipareigojimą kitu įsipareigojimu, kuris atitinka SMK 94 ir 95 straipsniuose nustatytas sąlygas, įskaitant sąlygą dėl įsisteigimo Sąjungoje.

Naudojantis bendrąją garantiją reikia perskaičiuoti referencinį dydį dėl prekių muitinio statuso pokyčių arba jeigu šio dydžio dalis galioja tik Jungtinei Karalystei (referencinis dydis padalijamas pagal SMK PLDA¹⁶ 8 straipsnį).

Ekonominės veiklos vykdytojai, kuriems šiuo metu nereikia leidimų, tačiau kurių padėtis pasikeis pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, turi prašyti išduoti atitinkamą leidimą. Veiklos vykdytojai, kurie šiuo metu turi Jungtinės Karalystės

¹⁴ Dėl išimčių žr. tolesnį poskirsnį dėl leidimų, susijusių su nebaigtomis gabenti prekėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo.

¹⁵ Jeigu pereinamasis laikotarpis pratęsiamas ir baigiasi ne kalendorinio mėnesio paskutinę dieną, dėl likusių to kalendorinio mėnesio dienų reikia pateikti atskirą papildomą deklaraciją, kuri apima tik likusias valstybes nares.

¹⁶ 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/341, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas tam tikrų Sąjungos muitinės kodekso nuostatų taikymo pereinamuoju laikotarpiu, kol bus įdiegtos tam tikros elektroninės sistemos, taisyklėmis (OL L 69, 2016 3 15, p. 1) (toliau – **SMK PLDA**).

muitinės išduotus leidimus ir mano, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui atitiks SMK reikalavimus, turi prašyti valstybės narės muitinės išduoti atitinkamus leidimus. Šiuos prašymus galima pateikti iš anksto, dar iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, kad kompetentinga muitinė galėtų pasirengti priimti sprendimą. Bet kuriuo atveju sprendimas įsigalios ne anksčiau kaip dieną, einančią po pereinamojo laikotarpio pasibaigimo dienos.

Tai taikoma ir tiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie šiuo metu yra registruoti ir turi Jungtinės Karalystės EORI kodą bei kurios nors iš ES valstybių narių EORI kodą, kurio galiojimo pradžios data vėlesnė. Tačiau jų atveju EORI kodas, kuris pradės galioti tik ateityje, dar nepriimamas Muitinės sprendimų sistemoje (CAS), nors būsima leidimo galiojimo data joje yra galima. Todėl tų ekonominės veiklos vykdytojų teikiami prašymai išduoti tokius leidimus, kurie įtraukiami į Muitinės sprendimų sistemą¹⁷, turi būti tvarkomi ne Muitinės sprendimų sistemoje. Nuo dienos, einančios po pereinamojo laikotarpio pasibaigimo dienos, kai pradeda galioti EORI kodas, leidimą reikia įvesti į sistemą.

Leidimai, susiję su nebaigtomis gabenti prekėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo

Veiklos vykdytojams, turintiems Jungtinės Karalystės EORI kodą, Jungtinės Karalystės muitinės arba valstybių narių muitinių išduoti leidimai išskirtiniais atvejais toliau galios tik besitęsiančioms situacijoms ir nebaigtoms procedūroms, nurodytoms Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalyje.

Todėl leidimai laikomi galiojančiais su sąlyga, kad jie išduoti šiuo tikslu, kol situacija pasibaigia, procedūra atliekama arba baigiasi atitinkamas terminas, nustatytas Susitarimo dėl išstojimo III priede, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau.

2.2 Sprendimai dėl privalomosios tarifinės informacijos (PTI sprendimai)

Sprendimas dėl privalomosios tarifinės informacijos (PTI sprendimas) – gavus prašymą muitinės priimamas sprendimas, kuriame jo adresatui pateikiamas tarifinis prekių klasifikavimas prieš importo arba eksporto procedūrą. PTI sprendimas yra privalomas visoms valstybių narių muitinėms ir sprendimo adresatui.

PTI sprendimai, kuriuos Jungtinės Karalystės muitinė priėmė jau pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Sąjungoje nebegalios.

Valstybių narių muitinių priimti PTI sprendimai, skirti Jungtinės Karalystės EORI kodus turintiems adresatams, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalios, nes tie EORI kodai nebegalios Sąjungos muitų teritorijoje, o PTI sprendimai negali būti iš dalies keičiami (SMK 34 straipsnio 6 dalis). Šie pokyčiai automatiškai atsispindės EBTI-3 sistemoje. Prieš prašydami priimti naują PTI sprendimą Sąjungos teritorijoje, tų PTI sprendimų adresatai turi įsiregistruoti muitinėje pagal SMK 9 straipsnio 2 ir 3 dalis ir SMK DA 6 straipsnį, kad gautų galiojantį EORI

¹⁷ Žr. Įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2089 (OL L 297, 2017 11 15, p. 13) 5 straipsnį.

kodą. Pareiškėjas galėtų prašyti iš naujo priimti jo turimą ankstesnį PTI sprendimą, pateikdamas į jį nuorodą prašymo formoje.

2.3 Sprendimai dėl privalomosios kilmės informacijos (PKI sprendimai)¹⁸

Sprendimas dėl privalomosios kilmės informacijos (PKI sprendimas) – gavus prašymą muitinės priimamas rašytinis sprendimas, kuriame jo adresatui nustatoma prekių kilmė prieš importo arba eksporto procedūrą. PKI sprendimas yra privalomas visoms valstybių narių muitinėms ir sprendimo adresatui.

PKI sprendimai, kuriuos Jungtinės Karalystės muitinė priėmė jau pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Sąjungoje nebegalios.

Be to, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui priimdamos PKI sprendimus, valstybių narių muitinės negali laikyti Jungtinės Karalystės sąnaudų (medžiagų ar perdirbimo operacijų) esančiomis ES kilmės (nelengvatinio režimo tikslu) arba turinčiomis ES kilmės statusą (lengvatinio režimo tikslu) prekių, kurioms pagaminti skirtos tos sąnaudos, kilmės nustatymo tikslais.

Valstybių narių muitinių priimti PKI sprendimai, skirti Jungtinės Karalystės EORI kodus turintiems adresatams, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalios, nes tie EORI kodai nebegalios Sąjungos muitų teritorijoje, o PKI sprendimai negali būti iš dalies keičiami (SMK 34 straipsnio 6 dalis). Prieš prašydami priimti naują PKI sprendimą Sąjungos teritorijoje, tų PKI sprendimų adresatai turi galimybę įsiregistruoti muitinėje, kad gautų galiojantį EORI kodą.

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos priimti PKI sprendimai dėl prekių, kurioms pagaminti patirtos Jungtinės Karalystės sąnaudos (medžiagos ar perdirbimo operacijos), nulėmusios jų kilmės įgijimą, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalios.

3. BAGAŽO ETIKETĖS

Bagažo etikete, kaip nustatyta SMK IA¹⁹ 12-03 priede, gali būti žymimas registruotas bagažas, kurį numatyta iš Jungtinės Karalystės orlaiviu išvežti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tačiau jis bus atvežtas į ES oro uostą po šios dienos.

4. LENGVATINĖS KILMĖS ASPEKTAI²⁰

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinė Karalystė nebebus Sąjungos muitų teritorijos dalis. Todėl Jungtinės Karalystės turinys (medžiagos arba perdirbimo

¹⁸ Taikant PKI sprendimus, su Šiaurės Airija susijęs turinys, kaip ir su likusia Jungtinės Karalystės dalimi susijęs turinys, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui laikomas neturiniu kilmės statuso.

¹⁹ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015 12 29, p. 558–893) (toliau – **SMK IA**).

²⁰ Taikant šį skirsnį dėl lengvatinės kilmės aspektų, su Šiaurės Airija susijęs turinys, kaip ir su likusia Jungtinės Karalystės dalimi susijęs turinys, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui laikomas neturiniu kilmės statuso.

operacijos) pagal lengvatinius prekybos susitarimus laikomas neturinčiu kilmės statuso siekiant nustatyti prekių, kurias sudaro tas turinys, lengvatinę kilmę²¹.

Kiek tai susiję su eksportu, vykdomu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ES eksportuotojams ir gamintojams, siekiantiems įrodyti prekių kilmę arba teikiantiems pareiškimus dėl prekių kilmės įrodymo, kad galėtų jas eksportuoti į šalį partnerę²², visų pirma patariama atsižvelgti į Jungtinės Karalystės sąnaudas, kurios neturi kilmės statuso.

ES importuotojams, prašantiems ES taikyti lengvatinį režimą (pagal laisvosios prekybos susitarimą (LPS) arba tokį autonominių lengvatinių režimą, kaip bendroji lengvatų sistema), patariama užtikrinti, kad trečiosios šalies eksportuotojai galėtų įrodyti, jog prekės atitinka lengvatinės kilmės reikalavimus atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės išstojo pasekmes.

ES valstybėse narėse esantys tiekėjai, kurie prekių lengvatinei kilmei nustatyti reikalingą informaciją eksportuotojui arba verslininkui pateikia tiekėjo deklaracijose, turėtų pranešti eksportuotojams ir prekiautojams apie prekių, kurias tiekė iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir dėl kurių pateikė tokias tiekėjo deklaracijas, kilmės statuso pokyčius.

Tuo atveju, kai pateikta ilgalaikė tiekėjo deklaracija, ES valstybėse narėse esantys tiekėjai turėtų pranešti eksportuotojui arba verslininkui, jeigu ilgalaikė tiekėjo deklaracija pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalioja kai kurioms arba visoms siuntoms, dėl kurių ta ilgalaikė tiekėjo deklaracija surašyta.

4.1 Lengvatinės kilmės²³ nustatymas ES lengvatinių susitarimų tikslu

Nedarant poveikio 4.2 poskirsnii, iš Jungtinės Karalystės į Sąjungą importuojamos prekės pasibaigus pereinamajam laikotarpiui taps kilmės statuso neturinčiomis prekėmis, kai bus naudojamos pagal ES lengvatinius susitarimus. Tai reiškia, kad:

- Jei Jungtinėje Karalystėje pagamintos prekės (netgi jei jos buvo pagamintos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos) pervežamos į Sąjungą arba į Sąjungą importuojamos iš Jungtinės Karalystės pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, jos nebus laikomos turinčiomis ES kilmės statusą, kai bus naudojamos pagal ES lengvatinius susitarimus.

²¹ Kalbant apie Jungtinės Karalystės užjūrio šalis ir teritorijas (SESV II priedas), pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinės Karalystės užjūrio šalių ir teritorijų turinys (medžiagos, darbas ar perdirbimo operacijos) negali būti naudojamas kitose susijusiose ES šalyse partnerėse kumuliacijos tikslais.

²² Vykdydama bendrą prekybos politiką, ES taip pat yra sudariusi lengvatinius prekybos susitarimus bendrojoje lengvatų sistemoje (http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm). Atsižvelgiant į šią pranešimą aptariamus klausimus (susijusius su Jungtinės Karalystės kilmės statusą turinčių sąnaudų poveikiu nustatant lengvatinę kilmę muitų tarifų režimo tikslais), bendrojoje lengvatų sistemoje nustatytas lengvatinis muitų tarifų režimas praktiškai gali būti mažiau aktualus nei nustatytasis laisvosios prekybos susitarimuose. Vis dėlto, siekiant išsamumo šiame pranešime nagrinėjami abu aspektai.

²³ Šiame skirsnyje vartojamos tokios formuluotės kaip „kilmės statusą turintis“ ar „kilmės statuso neturintis“ turėtų būti suprantamos kaip susijusios tik su lengvatine kilme.

- Jei iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ES pagamintos prekės iki to laikotarpio pabaigos yra Jungtinėje Karalystėje ir pasibaigus pereinamajam laikotarpiui yra importuojamos į Sąjungą, jos nebus laikomos turinčiomis ES kilmės statusą, kai bus naudojamos pagal ES lengvatinius susitarimus ir pagal teritoriškumo principą.
- Jeigu ES lengvatinių susitarimų šalių partnerių kilmės prekės, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos importuotos į Jungtinę Karalystę taikant lengvatas pagal ES lengvatinius prekybos susitarimus, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui iš Jungtinės Karalystės yra importuojamos į ES, jos nelaikomos tos šalies partnerės kilmės prekėmis. Todėl tų prekių negalima naudoti taikant kumuliaciją su ta šalimi partnere (dvišalę kumuliaciją) ar su kitomis šalimis partnerėmis (įstrižinę kumuliaciją) pagal ES lengvatinius susitarimus.

4.2 Tiesioginio vežimo (neklastojimo) reikalavimai

ES kilmės statusą turinčioms prekėms, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui **importuojamoms iš Sąjungos per Jungtinę Karalystę į trečiąją šalį**, su kuria Sąjunga yra sudariusi lengvatinį susitarimą, gali būti taikomas lengvatinis režimas toje trečiojoje šalyje partnerėje, jeigu laikomasi į atitinkamo ES lengvatinio susitarimo nuostatas dėl kilmės įtrauktų tiesioginio vežimo (neklastojimo) nuostatų.

Analogiškai, trečiosios šalies partnerės kilmės statusą turinčioms prekėms, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui **importuojamoms iš šalių partnerių į ES per Jungtinę Karalystę**, taip pat gali būti taikomas lengvatinis režimas ES, jeigu laikomasi į atitinkamų ES lengvatinių susitarimų nuostatas dėl kilmės įtrauktų tiesioginio vežimo (neklastojimo) nuostatų.

4.3 Kilmės įrodymai²⁴

Kilmės įrodymai, išduoti arba surašyti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos

- Kilmės įrodymai, išduoti arba surašyti Europos Sąjungoje arba Jungtinėje Karalystėje

Kilmės įrodymai, išduoti arba surašyti Europos Sąjungoje, susiję su prekėmis su Jungtinės Karalystės turiniu, arba išduoti arba surašyti Jungtinėje Karalystėje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, laikomi galiojančiais kilmės įrodymais, **jeigu siuntų eksportas įvykdytas arba eksporto įvykdymą galima užtikrinti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos**.

Jie galioja tik tokį laikotarpį, kuris nustatytas pagal atitinkamus ES lengvatinius prekybos susitarimus, ir naudojami tik importo į šalį partnerę tikslu pagal atitinkamas ES lengvatinių susitarimų nuostatas.

Tačiau ES lengvatinių susitarimų šalys partnerės gali suabejoti tokiais kilmės įrodymais ir prašyti juos patvirtinti, kai jie pateikiami kartu su prekėmis, importuojamomis į lengvatinių susitarimų šalis partneres pasibaigus

²⁴ Išduoti arba surašyti kilmės įrodymai: išduoti kilmės sertifikatai, sąskaitų faktūrų deklaracijos, kilmės deklaracijos ir surašyti pareiškimai apie prekių kilmę.

pereinamajam laikotarpiui. Šiais atvejais valstybių narių muitinės pagal galimybes atsakys į tokius prašymus pateikti patvirtinimą, patvirtindamos tų prekių kilmės statusą arba įrodymų autentiškumą. ES kilmė tais tikslais nustatoma tuo momentu, kai įvyko eksportas, atsižvelgiant į šio skirsnio pirmoje pastraipoje aprašytą principą.

- Kilmės įrodymai, išduoti arba surašyti ES lengvatinių susitarimų šalyse partnerėse

Kilmės įrodymai, išduoti arba surašyti ES lengvatinių susitarimų šalyse partnerėse iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir susiję su prekėmis su Jungtinės Karalystės turiniu, laikomi galiojančiais kilmės įrodymais jų galiojimo laikotarpiu Sąjungoje, **jeigu siuntų eksportas įvykdytas arba eksporto įvykdymą galima užtikrinti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.**

Tačiau ES kilmės prekės su Jungtinės Karalystės turiniu, susijusiu su kilmės įgijimu, importuojamos į ES lengvatinių susitarimų šalis partneres su kartu pateiktu galiojančiu ES kilmės įrodymu, tose šalyse partnerėse negali būti naudojamos kumuliacijos tikslais pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Kilmės įrodymai²⁵, išduoti arba surašyti pasibaigus pereinamajam laikotarpiui

Konkrečiais atvejais, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui gali būti išduodami arba surašomi specialūs kilmės įrodymų dokumentai, skirti eksportui, kuris įvyko iki to laikotarpio pabaigos.

- Judėjimo sertifikatų dublikatai

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES eksportuotojo, kuriam iki pereinamojo laikotarpio pabaigos valstybės narės muitinė yra išdavusi susijusį judėjimo sertifikato originalą, prašymu gali būti išduodamas to judėjimo sertifikato dublikatas.

- Atgaline data išduodami judėjimo sertifikatai

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ES eksportuotojo prašymu judėjimo sertifikatas gali būti išduodamas atgaline data, jei prekės buvo eksportuotos iki to laikotarpio pabaigos.

- Atgaline data surašytos kilmės deklaracijos, pareiškimai apie prekių kilmę ir sąskaitos faktūros deklaracijos

ES eksportuotojas kilmės deklaraciją gali surašyti pereinamajam laikotarpiui pasibaigus, jei prekės buvo eksportuotos iki to laikotarpio pabaigos.

4.4 Tiekėjo deklaracijos, naudojamos lengvatinės prekybos tikslais

Tiekėjo deklaracijos yra papildomi dokumentai, kuriais remiantis gali būti išduodami arba surašomi kilmės įrodymai. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui

²⁵ Išduoti arba surašyti kilmės įrodymai; išduoti kilmės sertifikatai; pasitvirtinimas.

jomis galima remtis išduodant kilmės įrodymus, su sąlyga, kad jose nebus atsižvelgiama į Jungtinės Karalystės turinį kaip nulemiantį kilmės įgijimą.

Eksportuotojai ir kompetentingos muitinės arba kitos kompetentingos institucijos, išduodančios arba surašančios tokius kilmės įrodymus pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, privalo patikrinti, ar tiekėjo deklaracijos atitinka sąlygas tuo momentu, kai išduodamas arba surašomas įrodymas ir įvykdomas eksportas.

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos Jungtinės Karalystės tiekėjų surašytomis tiekėjo deklaracijomis negalima naudotis išduodant arba surašant kilmės įrodymus ES valstybėse narėse po pereinamojo laikotarpio pabaigos.

4.5 Patvirtinti eksportuotojai

Patvirtintų eksportuotojų atveju, kai sąskaitų faktūrų deklaracijos arba kilmės deklaracijos surašomos pagal atitinkamas Sąjungos lengvatinės kilmės nuostatas, taikomos toliau išvardytos nuostatos:

- eksportuotojams ir persiuntėjams Jungtinės Karalystės muitinės išduoti leidimai naudotis patvirtinto eksportuotojo statusu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja;
- eksportuotojams ir persiuntėjams, įsisteigusiems Jungtinėje Karalystėje, valstybių narių muitinių išduoti leidimai pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja;
- eksportuotojams ir persiuntėjams, įsisteigusiems Sąjungoje ir turintiems Jungtinės Karalystės EORI kodą, valstybių narių muitinių išduoti leidimai pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja.
- ES patvirtinti eksportuotojai ir persiuntėjai, įsisteigę Sąjungoje, turėtų pranešti atitinkamai nacionalinei muitinei apie sąlygų, pagal kurias jiems išduotas leidimas, vykdymo pokyčius atsižvelgiant į tai, kad Jungtinės Karalystės turinys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebeturės kilmės statuso. Taigi, valstybių narių muitinės, tiems eksportuotojams ir persiuntėjams išdavusios leidimus naudotis patvirtinto eksportuotojo statusu, tuos leidimus atitinkamai iš dalies pakeis arba atšauks.

4.6 Registruotieji eksportuotojai (REX)

Registruotųjų eksportuotojų (REX) atveju, kai pareiškimai apie prekių kilmę arba kilmės deklaracijos surašomi pagal atitinkamas Sąjungos lengvatinės kilmės nuostatas:

- REX sistemoje Jungtinės Karalystės muitinės įregistruotų eksportuotojų ir persiuntėjų registracija pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja;
- valstybių narių muitinių įregistruotų Jungtinėje Karalystėje įsisteigusių eksportuotojų ir persiuntėjų registracija pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja;

- valstybių narių muitinių įregistruotų eksportuotojų ir persiuntėjų, įsisteigusių Sąjungoje, kuriems suteiktas Jungtinės Karalystės EORI kodas, registracija pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungoje nebegalioja;
- ES registruotieji eksportuotojai ir persiuntėjai, įsisteigę Sąjungoje, turėtų nedelsdami pranešti atitinkamai nacionalinei muitinei apie bet koki svarbų savo registracijos tikslais suteiktos informacijos pokytį. Atsižvelgdamos į tai, tuos eksportuotojus ir persiuntėjus įregistravusios valstybių narių muitinės panaikins jų registraciją, jei nebebus tenkinamos registracijos sąlygos.

4.7 Kilmės statusą turinčių produktų kvotų išimtys, nustatytos kai kuriais ES laisvosios prekybos susitarimais

Kadangi kilmės statusą turinčių produktų kvotų išimtys numatytos SMK 56 straipsnio 4 dalyje, taikomos tos pačios taisyklės, kurios nustatytos tarifinėms kvotoms.

5. PREKIŲ ĮVEŽIMAS Į SAJUNGOS MUITŲ TERITORIJĄ

5.1 Įvežimo bendroji deklaracija (ENS)

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui iš Jungtinės Karalystės į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos prekės, kai reikia, turi būti nurodomos įvežimo bendrojoje deklaracijoje (ENS), kuri turi būti pateikta laikantis SMK DA²⁶ nustatytų terminų. Tai taikoma ir prekėms, per Jungtinę Karalystę gabenamoms iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą. Tam, kad būtų įvykdyti ENS reikalavimai, galima, laikantis nustatytų terminų, naudoti tranzito deklaraciją, kurioje pateikti visi saugumo ir saugos duomenys, pavyzdžiui, kai naudojama bendrąja tranzito procedūra. Išsami informacija apie ENS reikalavimus, taikomus konkrečioms tranzito ar eksporto scenarijams, priklausomai nuo prekių buvimo vietos pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu, pateikiama atitinkamai 7.1 skirsnyje „Tranzitas“ ir 8.2 skirsnyje „Eksportas ir reeksportas“.

Tuo atveju, kai prekių, kurios bus atvežtos tik pereinamajam laikotarpiui pasibaigus, ENS pirmajai įvežimo muitinės įstaigai Jungtinėje Karalystėje yra pateikta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, remiantis Išstojimo susitarimo 48 straipsnio 1 dalimi ji galioja ir paskesniuose Sąjungos uostuose ar oro uostuose (arba atvirkščiai).

Tai taikoma ir nukreipimo kitais maršrutais atveju, jei prekės, įtrauktos į ENS, kuri pirmajai įvežimo muitinės įstaigai Jungtinėje Karalystėje yra pateikta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, buvo nukreiptos ir atvežtos į Sąjungą pereinamajam laikotarpiui pasibaigus, o ENS duomenys turi būti perduoti faktinei pirmajai įvežimo muitinei. Tokiais atvejais ekonominės veiklos vykdytojas neprivalo pateikti naujos ENS.

Konkrečiu atveju, kai prekės išvežamos iš Jungtinės Karalystės tiesiogiai į Sąjungą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją tam pereinamajam laikotarpiui pasibaigus, ENS pateikti nereikia.

²⁶ SMK DA 105–111 straipsniai.

5.2 Prekių laikinasis saugojimas

Valstybių narių muitinių išduoti leidimai, kuriais suteikiama galimybė perkelti prekes į laikinojo saugojimo sandėlį Jungtinėje Karalystėje, turės būti iš dalies pakeisti, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui juose tokia galimybė nebebūtų numatyta.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, SMK bus taikomas prekėms, kurių laikinojo saugojimo deklaracija buvo pateikta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir kurios to laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinės Karalystės muitų teritorijoje. Šioms prekėms turės būti įforminta muitinės procedūra arba jos turės būti reeksportuotos per SMK 149 straipsnyje nustatytą 90 dienų laikotarpį. Jeigu šis reikalavimas nebus vykdomas, remiantis SMK 79 straipsniu atsiras skola muitinei. Jeigu iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pateikta Jungtinėje Karalystėje esančių prekių laikinojo saugojimo deklaracija pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebegalioja (pvz., ne Sąjungos prekės iš tiesų nebuvo pateiktos muitinei pagal SMK 146 straipsnio 2 dalį), SMK bus taikomas tik jei prekės iš tiesų buvo Sąjungoje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, jei prekių gabenimas pagal SMK 148 straipsnio 5 dalies b ir c punktus tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos baigiasi tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis neleidžiamas.

Jei prekės, kurioms taikoma laikinojo saugojimo procedūra pagal Jungtinės Karalystės muitinės išduotą leidimą naudoti laikinojo saugojimo sandėlius, į ES pasienį bus atvežtos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, tos prekės bus laikomos ne Sąjungos prekėmis, įvežamomis į Sąjungos muitų teritoriją iš trečiosios šalies.

Jei prekės, kurioms taikoma laikinojo saugojimo procedūra, atvežamos į Sąjungą dar iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tačiau po tos dienos turėtų būti tęsiamas jų perkėlimas į laikinojo saugojimo sandėlį ES, tokiam perkėlimui leidimas negalios. Todėl tų prekių, kurioms taikomas leidimas negalioja, laikinasis saugojimas turėtų baigtis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos (pvz., prekėms turėtų būti įforminta muitinės procedūra arba jos turėtų būti reeksportuotos). Jei dėl išimtinių aplinkybių tų prekių laikinasis saugojimas negali baigtis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis turėtų baigtis nedelsiant, kai tik tos aplinkybės išnyks. Jei toks įteisinimas nebus atliktas, bus nesilaikoma muitų teisės aktais nustatytų pareigų, susijusių su ne Sąjungos prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją, todėl bus taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

5.3 Prekių muitinis statusas

Nebaigtos gabenti prekės

Sąjungos prekės, kurios baigiantis pereinamajam laikotarpiui gabenamos kaip Sąjungos viduje iš Jungtinės Karalystės į Sąjungą arba atvirkščiai, gali būti laikomos Sąjungos viduje gabenamomis prekėmis, jeigu laikomasi Susitarimo dėl

išstojimo 47 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Tai taikoma ir Sąjungos prekėms, per Jungtinę Karalystę gabenamoms iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 2 dalimi, kai prekės atvežamos į atitinkamą Sąjungos ir Jungtinės Karalystės pasienį, susijęs asmuo turi įrodyti, kad: i) tas gabenimas prasidėjo iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir baigėsi po tos dienos ir ii) prekės turi Sąjungos prekių muitinį statusą²⁷. Šiuo tikslu naudojamos Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymo priemonės nustatytos SMK JA 199 straipsnyje.

Įrodymas, kad gabenimas pradėtas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, turi būti pateiktas transporto dokumente arba kitame dokumente, kuriame matyti data, kurią gabenimas, apimantis sienos kirtimo dalį, prasidėjo. Daugeliu atveju tai diena, kurią vežėjas perėmė prekes vežti; kitais atvejais tai gali būti diena, kai prekes perima ekspeditorius, perimantis ir atsakomybę už prekes, kuris vėliau pagal rangos sutartį pasamdo vežėją. Pastaruoju atveju ekonominės veiklos vykdytojas greičiausiai negalės kontroliuoti vežimo laiko, vis dėlto, jeigu vykdydamas atitinkamą prekių gabenimą jis ketina pasinaudoti Susitarimo dėl išstojimo teikiamomis galimybėmis, jis turėtų pateikti statuso įrodymą ekspeditoriui. Transporto dokumentų pavyzdžiai: krovinių vežimo keliais (CMR) dokumentas, CIM važtaraštis, konosamentas, daugiarūšio vežimo konosamentas arba orlaivio važtaraštis.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui į Sąjungos ir Jungtinės Karalystės pasienį prekes atvežęs ekonominės veiklos vykdytojas negali pateikti atitinkamų įrodymų, šios prekės bus laikomos trečiosios šalies prekėmis, t. y. šias prekes išleidžiant į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje, jei taikytina, turės būti sumokėta atitinkama skola muitinei, PVM ir akcizai. Jei taikytina, reikės pateikti šių nebaigtų gabenti prekių be įrodymo dokumentų eksporto arba importo licencijas.

Kilmės aspektai

Jeigu prekės tebeturi Sąjungos prekių muitinį statusą, t. y. kaip nurodyta pirmiau, jeigu Sąjungos prekės gabenamos tarp Sąjungos ir Jungtinės Karalystės pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu ir atitinka Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 2 dalį, jos laikomos turinčiomis ES kilmės statusą, kai bus naudojamos pagal ES lengvatinius susitarimus, su sąlyga, kad turimi būtini dokumentai, įrodantys prekių kilmę pagal atitinkamo ES lengvatinio režimo nuostatas, šiais dviem atvejais: i) jei šios prekės buvo prekės, pagamintos ES, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu jos buvo Jungtinėje Karalystėje, arba ii) jei šios ES lengvatinių susitarimų šalių partnerių kilmės prekės buvo importuotos į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos. Tai

²⁷ Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad SMK 153 straipsnio 1 dalyje nurodyta Sąjungos prekių muitinio statuso prielaida netaikoma tarp Jungtinės Karalystės ir ES nebaigtoms gabenti prekėms. Kol tos prekės yra atitinkamoje muitų teritorijoje – Sąjungos arba Jungtinės Karalystės, – pateikti įrodymo apie Sąjungos prekių muitinį statusą nereikalaujama. Ši prielaida nebetaikoma, kai šios prekės kerta ES ir Jungtinės Karalystės sieną pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

taikoma ir Sąjungos prekėms, per Jungtinę Karalystę gabenamoms iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą.

Prekės, vežamos oro transportu pagal vieną transporto dokumentą

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 3 dalimi, jeigu Sąjungos prekės, kurios vežamos oru ir siuntimui į Jungtinę Karalystę buvo pakrautos ar perkrautos Sąjungos teritorijoje esančiame oro uoste arba atvirkščiai, kai tokios prekės pagal SMK DA 119 straipsnio 2 dalies a punktą vežamos pagal vieną transporto dokumentą, išduotą valstybėje narėje arba Jungtinėje Karalystėje, ir jei tas gabenimas prasidėjo iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir baigėsi po to laikotarpio pabaigos atitinkamame kitame oro uoste, tos prekės išlaiko Sąjungos statusą ir nereikalaujama pateikti įrodymo apie Sąjungos prekių muitinį statusą. Praktikoje tai bus aktualu tik tuo atveju, kai vėlai vakare pereinamojo laikotarpio pasibaigimo dieną dar nesuėjus 00.00 val. (Vidurio Europos laiku) orlaivis tiesioginiu skrydžiu išvyks į kitą oro uostą ir į jį atvyks dieną, einančią po dienos po pereinamojo laikotarpio pasibaigimo dienos, po 00.00 val. (Vidurio Europos laiku).

Jūra vežami kroviniai

Kalbant apie reguliarias laivybos linijas, Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 4 ir 5 dalyse aptariamos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos prasidėjusios kelionės, kurių metu įplaukiama į Jungtinės Karalystės uostą ir kurios baigiasi pereinamajam laikotarpiui pasibaigus.

Jeigu reguliariosios laivybos linijos laivas kelionės metu įplaukia į Jungtinės Karalystės uostą (-us) iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tuo laivu vežamų Sąjungos prekių muitiniam statusui taikomos reguliariųjų laivybos linijų nuostatos ir jis nesikeičia. Tas pats taikoma Sąjungos prekėms, pakrautoms iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir vėliau iškrautoms bet kuriame uoste, jeigu reguliariosios laivybos linijos laivas kelionės metu įplaukia į Jungtinės Karalystės uostą (-us) iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Jeigu reguliariosios laivybos linijos laivas kelionės metu įplaukia į Jungtinės Karalystės uostą (-us) iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, iškraunant Sąjungos prekes, pakrautas bet kuriame Jungtinės Karalystės arba Sąjungos uoste, į kurį įplaukta po to laikotarpio pabaigos, bus reikalaujama pateikti Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymą. Šiuo tikslu naudojamos Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymo priemonės nustatytos SMK IA 199 straipsnyje. Tai reiškia, kad jei reguliariosios laivybos linijos laivas įplaukia į Jungtinės Karalystės uostą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, reguliariosios laivybos linijos leidimo nebegalima naudoti likusiai nebaigtos kelionės daliai.

5.4 Atleidimas nuo importo maito

Gražintos prekės

Kai Sąjungos prekės yra laikinai eksportuotos iš Jungtinės Karalystės iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir, laikantis SMK 203 straipsnyje nustatytų sąlygų, reimportuojamos į Sąjungą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, tos

prekės laikomos grąžintomis prekėmis, todėl jos importuojamos visiškai atleidžiant nuo importo maito.

Kai Sąjungos prekės yra išvežtos iš Sąjungos į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir vėliau grąžinamos į Sąjungą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, taikomos SMK 203 straipsnio nuostatos dėl grąžintų prekių, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti įrodymų, kad tos Sąjungos prekės:

- išvežtos į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir
- grąžinamos nepakitusios būklės pagal SMK 203 straipsnio 5 dalį ir SMK DA 158 straipsnį.

Tačiau pereinamojo laikotarpio pabaigos faktų negalima remtis kaip ypatingomis aplinkybėmis siekiant pratęsti SMK 203 straipsnio 1 dalyje nurodytą trejų metų laikotarpį.

Turėtų būti pateiktas įrodymas, kad Sąjungos prekės buvo atvežtos į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, visų pirma atitinkami transporto dokumentai ir, jei reikia, kiti svarbūs dokumentai (pvz., nuomos sutartis). Atitinkamais atvejais gali reikėti įrodymo, kad prekių būklė yra nepakitusi.

Atleidimo nuo maitų reglamentas

Dėl atleidimo nuo maitų, taikomo įprastinę gyvenamąją vietą keičiančių ir iš trečiosios šalies į Sąjungą persikeliančių fizinių asmenų asmeniniam turtui, Atleidimo nuo maitų reglamento (EB) Nr. 1186/2009²⁸ 5 straipsnyje numatyta, jog toks turtas neapmuitinamas tik jeigu įprastinė asmens gyvenamoji vieta bent dvylika mėnesių iš eilės buvo už Sąjungos maitų teritorijos ribų.

Dėl tokio asmeninio turto ir kitų kategorijų prekių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1186/2009, pvz., santuokos pagrindu įvežamų prekių, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1186/2009 12 straipsnyje, į tą laikotarpį (pvz., gyvenimo šalyje laikotarpį), į kurį prašoma atsižvelgti taikant Reglamentą (EB) Nr. 1186/2009, gali būti įskaitytas ir laikotarpis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

6. IŠLEIDIMAS Į LAISVĄ APYVARTĄ

Pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį SMK toliau bus taikomas Jungtinės Karalystės maitų teritorijoje esančioms prekėms, kurių išleidimo į laisvą apyvartą maitinės deklaraciją Jungtinės Karalystės maitinė priėmė iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tačiau jos išleidžiamos tik tam laikotarpiui pasibaigus. Taip gali atsitikti dėl to, kad tikrinimas užtruko, pvz., deklarantas turėjo pateikti papildomų dokumentų arba maitinė laukė laboratorinės analizės rezultatų (SMK 77 straipsnio 1 dalies a punktas, 188 ir 194 straipsniai).

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui išleidimo į laisvą apyvartą maitinės deklaracija nebegalioja, o prekės anksčiau buvo laikinojo saugojimo sandėlyje, laikoma,

²⁸ 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1186/2009, nustatantis Bendrijos atleidimo nuo maitų sistemą (OL L 324, 2009 12 10, p. 23).

kad nebegaliojančioje muitinės deklaracijoje deklaruotos prekės yra laikinojo saugojimo sandėlyje nuo išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijos priėmimo dienos, t. y. iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, todėl joms taikomas SMK. Jeigu į tokią negaliojančią išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją įtrauktos prekės, kurios anksčiau buvo taikoma kita muitinės procedūra (pvz., muitinis sandėliavimas), bus laikoma, kad šioms deklaruotoms prekėms taikoma tokia muitinės procedūra, kuri buvo taikoma iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

7. SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS

7.1 Tranzitas

Sąjungos ir bendroji tranzito procedūros²⁹

Pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu Jungtinė Karalystė savarankiškai prisijungs prie Konvencijos dėl bendrosios tranzito procedūros³⁰ (toliau – Konvencija), taigi galės naudotis bendrąja tranzito procedūra ir, kaip Konvencijos susitariančioji šalis, toliau turės prieigą prie Naujosios kompiuterizuotos tranzito sistemos (NCTS) ir kitų susijusių IT sistemų. Todėl NCTS sistemoje turi būti tęsiamos tranzito operacijos, kurios nėra užbaigtos pereinamojo laikotarpio pabaigos momentu.

Atvejai, kai prekės yra išleistos tranzito procedūrai Sąjungoje, bendrojo tranzito šalyje arba Jungtinėje Karalystėje atlikti ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje

Pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį tokiais atvejais SMK toliau bus taikomas, kai pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tranzitu gabenamos prekės bus Jungtinėje Karalystėje. Kitaip tais atvejais, kai tranzito operacija turėtų baigtis už Jungtinės Karalystės ribų, ekonominės veiklos vykdytojai gali tęsti atitinkamą tranzitą pagal bendrąją tranzito procedūrą, kaip aprašyta tais atvejais, kuriems netaikomas Susitarimas dėl išstojimo.

- a) Kai prekėms įforminama Sąjungos tranzito procedūra arba bendroji tranzito procedūra bendrojo tranzito šalyje, nurodant paskirties vietą Jungtinėje Karalystėje, ir jei pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės jau yra Jungtinėje Karalystėje, gabenimas tranzitu bus tęsiamas kaip Sąjungos tranzitas į paskirties muitinę.
- b) Kai prekėms įforminama Sąjungos tranzito procedūra Jungtinėje Karalystėje, nurodant paskirties vietą Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės tebėra Jungtinėje Karalystėje, gabenimas tranzitu bus tęsiamas kaip Sąjungos tranzitas į paskirties vietą Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje. Įvežimo į Sąjungą muitinėje tranzito lydymasis dokumentas arba tranzito / saugumo lydymasis dokumentas, kuriame

²⁹ Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas paskelbė I priedą „Tranzito scenarijai „Brexito“ atveju“, kuriame pateikė praktinių gabenimo tranzitu pavyzdžių, kaip aprašyta šiame skirsnyje, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/annex_i_brexit_transit_business_scenarios.pdf.

³⁰ OL L 226, 1987 8 13, p. 2, su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 1/2017 (OL L 8, 2018 1 12, p. 1).

nurodytas tranzito operacijos pagrindinis registracijos numeris (MRN), įrodo, kad tranzito operacijai Taikomas Susitarimas dėl išstojimo. Saugumo ir saugos užtikrinimo tikslais turi būti pateikta įvežimo bendroji deklaracija (ENS); tačiau jos nereikia pateikti tuo atveju, jeigu ENS reikalingi duomenys jau pateikti su tranzito deklaracija išvykimo muitinės įstaigai ir todėl pareiga yra įvykdyta arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti ENS.

- c) Kai prekės iš išvykimo muitinės įstaigos valstybėje narėje ar bendrojo tranzito šalyje gabenamos per Jungtinę Karalystę į paskirties muitinės įstaigą valstybėje narėje arba bendrojo tranzito šalyje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės tebėra Jungtinėje Karalystėje, gabenimas tranzitu į paskirties vietą bus tęsiamas kaip Sąjungos tranzitas. Įvežimo į Sąjungą muitinėje tranzito lydymasis dokumentas arba tranzito / saugumo lydymasis dokumentas, kuriame nurodytas tranzito operacijos pagrindinis registracijos numeris (MRN), įrodo, kad tranzito operacijai taikomas Susitarimas dėl išstojimo. Bendroji deklaracija (ENS) turi būti pateikta, nebent ENS reikalingi duomenys jau pateikti su tranzito deklaracija arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti ENS.

Su tokiu gabenimu tranzitu susijusioms tyrimo arba skolos išieškojimo procedūroms taikomos SMK nuostatos dėl tyrimo ir skolos išieškojimo.

Atvejai, kai prekės, išleistos tranzito procedūrai Sąjungoje, bendrojo tranzito šalyje arba Jungtinėje Karalystėje atlikti, yra įvežamos į Jungtinę Karalystę, išvežamos iš jos arba vežamos per jos teritoriją ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu nėra Jungtinėje Karalystėje

- a) Prekės, per tranzito operaciją gabenamos iš išvykimo muitinės įstaigos Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje **į paskirties muitinės įstaigą Jungtinėje Karalystėje**

Kai prekėms įforminama Sąjungos tranzito procedūra Sąjungoje arba bendroji tranzito procedūra bendrojo tranzito šalyje, nurodant paskirties vietą Jungtinėje Karalystėje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės tebėra Sąjungos teritorijoje, ta Sąjungos tranzito procedūra bus tęsiama Jungtinėje Karalystėje kaip bendroji tranzito procedūra. Įvežimo muitinės įstaiga Jungtinėje Karalystėje atliks tranzito muitinės įstaigos funkcijas, t. y. ji turi paprašyti išvykimo muitinės įstaigos pateikti reikiamus duomenis ir atlikti visas tranzito muitinės įstaigos užduotis. Kertant ES išorės sieną saugumo ir saugos užtikrinimo tikslais turi būti pateikta išvežimo bendroji deklaracija (EXS); tačiau jos nereikia pateikti tuo atveju, jei saugumo ir saugos tikslais atliekamai rizikos analizei reikalingi duomenys jau pateikti su tranzito deklaracija išvykimo muitinės įstaigai ir todėl pareiga yra įvykdyta arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją.

- b) Prekės, per tranzito operaciją gabenamos **iš išvykimo muitinės įstaigos Jungtinėje Karalystėje** į paskirties muitinės įstaigą Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje

Kai prekės įforminama Sąjungos tranzito procedūra Jungtinėje Karalystėje, nurodant paskirties vietą Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės jau yra Sąjungoje, ta tranzito procedūra tęsiama kaip bendroji tranzito procedūra gabenant prekes į paskirties vietą Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje.

- c) Prekės, per tranzito operaciją gabenamos **per Jungtinės Karalystės teritoriją**

Kai prekės iš išvykimo muitinės įstaigos valstybėje narėje ar bendrojo tranzito šalyje per Jungtinę Karalystę gabenamos į paskirties muitinės įstaigą valstybėje narėje arba bendrojo tranzito šalyje ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės vis dar tebėra Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje, ta tranzito procedūra bus tęsiama Jungtinėje Karalystėje kaip bendroji tranzito procedūra. Tranzito muitinės įstaigų vaidmenį atitinkamai atliks įvežimo muitinės įstaiga Jungtinėje Karalystėje ir įvežimo muitinės įstaiga toje valstybėje narėje, per kurią taip gabenamos prekės bus vėl įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją. Jos turi paprašyti išvykimo muitinės įstaigos pateikti reikiamus duomenis ir atlikti visas tranzito muitinės įstaigos užduotis. Išvežant prekes iš ES teritorijos (prieš įvežant jas į Jungtinę Karalystę) turi būti pateikta išvežimo bendroji deklaracija (EXS); tačiau jos nereikia pateikti tuo atveju, jei saugumo ir saugos tikslais atliekamai rizikos analizei reikalingi duomenys jau yra pateikti su tranzito deklaracija arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją.

Kai prekės, vežamos per Jungtinės Karalystės teritoriją, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos vėl yra įvežamos į Sąjungos ar bendrojo tranzito šalies muitų teritoriją, ta tranzito operacija bus tęsiama iki tų prekių paskirties vietos.

Kai prekės, dėl kurių pateikta tranzito deklaracija, yra vežamos per Jungtinę Karalystę ir iš jos išvežamos, tačiau iki pereinamojo laikotarpio pabaigos dar nėra grąžintos į Sąjungos teritoriją, Sąjungos įvežimo muitinės įstaiga veikia kaip tranzito muitinės įstaiga. Ji prašo išvykimo muitinės įstaigos pateikti reikiamus duomenis ir atlieka visas tranzito muitinės įstaigos užduotis.

Po to, kai Jungtinė Karalystė prisijungs prie Konvencijos dėl bendrosios tranzito procedūros, muitinės galės ne daugiau kaip vienus metus toliau priimti esamų formų garanto įsipareigojimus ir garantijų sertifikatus³¹ su reikiamais geografiniais patikslinimais, įrašytais ranka ir patvirtintais garanto (garanto įsipareigojimų atveju) arba pačios muitinės (garantijų sertifikatų atveju). Iki to laikotarpio pabaigos tos procedūros vykdytojas turi pateikti naują įsipareigojimą, parengtą pagal pakeistą pavyzdį.

Kai tyrimo arba skolos išieškojimo procedūra yra pradėta, bet nebaigta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, ji tęsiama NCTS sistemoje.

³¹ SMK ĮA 32-01, 32-02 ir 32-03 priedai ir 72-04 priedo II dalies VI ir VII skyriai.

Elektroninis transporto dokumentas (ETD), naudojamas kaip tranzito deklaracija vežant prekes oro arba jūrų transportu

Kai prekėms įforminama ETD tranzito procedūra, Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje oro transportu vežamoms prekėms, kurių paskirties vieta yra Jungtinėje Karalystėje, bet kurios į Jungtinę Karalystę neįvežamos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, nuo tos dienos ta procedūra bus tęsiama kaip ETD bendroji tranzito procedūra į atvykimo oro uostą Jungtinėje Karalystėje.

Kai prekėms įforminama ETD tranzito procedūra, Jungtinėje Karalystėje oro transportu vežamoms prekėms, kurių paskirties vieta yra Sąjungoje ar bendrojo tranzito šalyje, ir kurios neįvežamos į Sąjungą ar bendrojo tranzito šalį iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, nuo tos dienos ta procedūra bus tęsiama kaip ETD bendroji tranzito procedūra į Sąjungos ar bendrojo tranzito šalies oro uostą.

Kai jūrų transportu vežamoms prekėms įforminama ETD tranzito procedūra ir jos tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos gabenamos reguliariosios laivybos linijos laivu, o gabenimas pradedamas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, ta tranzito procedūra tęsiama iki paskirties vietos Europos Sąjungoje.

Kai jūrų transportu vežamoms prekėms įforminama ETD tranzito procedūra ir jos tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos gabenamos ne reguliariosios laivybos linijos laivu, o tas laivas išplaukė iš Jungtinės Karalystės iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir atplaukė tiesiai į Sąjungos uostą po pereinamojo laikotarpio pabaigos, ta tranzito procedūra tęsiama iki paskirties vietos Europos Sąjungoje.

Kai prekės, kurioms įforminta ETD tranzito procedūra, pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, ta tranzito procedūra tęsiama pagal SMK.

Prekių gabenimas pagal TIR procedūrą

Jungtinė Karalystė, kaip ir visos ES valstybės narės, jau dabar yra savarankiška TIR konvencijos³² susitariančioji šalis. Nors Jungtinė Karalystė, kaip Konvencijos dėl bendrosios tranzito procedūros susitariančioji šalis, galės naudotis NCTS sistema, ji negalės naudotis šia sistema TIR operacijų tikslais.

Kai prekės, gabenamos pagal TIR procedūrą³³, pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, tais atvejais, remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, toliau taikomas SMK.

³² 1975 m. lapkričio 14 d. Ženevoje pasirašyta Muitinės konvencija dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (OL L 252, 1978 9 14, p. 2).

³³ Remiantis SMK 226 straipsnio 3 dalimi, 227 straipsnio 2 dalies b punktu ir 228 straipsniu.

- a) Kai prekėms įforminama TIR procedūra Sąjungoje, nurodant paskirties ir (arba) išvežimo vietą Jungtinėje Karalystėje, o tos prekės jau yra Jungtinėje Karalystėje, tas TIR gabenimas tęsiamas pagal SMK. Jungtinės Karalystės paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaiga, naudodamasi NCTS, išsiųs atitinkamas TIR pranešimus Sąjungoje esančioms išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigoms.
- b) Kai prekėms įforminama TIR procedūra Jungtinėje Karalystėje, nurodant paskirties vietą Sąjungoje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės tebėra Jungtinėje Karalystėje, tas TIR gabenimas tęsiamas pagal SMK (ir NCTS) iki paskirties vietos Sąjungoje. Kai prekės atvežamos į muitinės įstaigą prie Sąjungos išorės sienos su Jungtine Karalyste, TIR knygelė, kurioje nurodytas TIR operacijos pagrindinis registracijos numeris (MRN), įrodo, kad operacijai taikomas Susitarimas dėl išstojimo. Įvežant prekes į Sąjungą turi būti pateikta įvežimo bendroji deklaracija (ENS), nebent ENS reikalingi duomenys jau pateikti arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti ENS. Tas TIR gabenimas bus tęsiamas pagal SMK į ES paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą, kuri, naudodamasi NCTS, išsiųs atitinkamas TIR pranešimus Jungtinėje Karalystėje esančioms išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigoms.
- c) Kai prekės, kurioms taikoma TIR knygelė, gabenamos iš valstybės narės išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigos į kitos valstybės narės išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigą per Jungtinę Karalystę, ir jei pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės yra Jungtinėje Karalystėje, TIR gabenimas iki paskirties vietos tęsiamas pagal SMK (ir NCTS). Kai prekės atvežamos į pakartotinio įvežimo muitinės įstaigą prie Sąjungos išorės sienos su Jungtine Karalyste, TIR knygelė, kurioje nurodytas TIR operacijos pagrindinis registracijos numeris (MRN), įrodo, kad operacijai taikomas Susitarimas dėl išstojimo. Prieš prekes įvežant į Sąjungos muitų teritoriją Jungtinės Karalystės ir ES pasienyje, turi būti pateikta įvežimo bendroji deklaracija (ENS), išskyrus tuos atvejus, kai ENS reikalingi duomenys jau pateikti arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti ENS. Tas TIR gabenimas bus tęsiamas pagal SMK į ES paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą, o ši, naudodamasi NCTS, išsiųs atitinkamas TIR pranešimus Sąjungoje esančioms išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigai.

Visais kitais atvejais, t. y. kai pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu prekės nebus Jungtinėje Karalystėje, TIR operacijoms bus taikomi tokie pasienio formalumai, kokie taikomi visuose kituose pasieniuose su trečiosiomis šalimis.

- a) Prekės, kurios per TIR operaciją gabenamos iš Sąjungos išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigos **į Jungtinės Karalystės paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą**

Kai prekėms įforminama TIR procedūra Sąjungoje, nurodant jų paskirties ir (arba) išvežimo vietą Jungtinėje Karalystėje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės tebėra Sąjungoje, ta TIR procedūra Sąjungos teritorijoje bus užbaigta vėliausiai toje muitinės įstaigoje, per kurią prekės bus fiziškai išvežtos iš ES. Ta įstaiga taps paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaiga. Ji turi paprašyti išvykimo muitinės įstaigos pateikti reikiamus

duomenis ir atlikti visas paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigos užduotis³⁴. Išvežant prekes per Sąjungos išorės sieną turi būti pateikta išvežimo bendroji deklaracija (EXS), išskyrus tuos atvejus, jei saugumo ir saugos tikslais atliekamai rizikos analizei reikalingi duomenys jau yra pateikti arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją.

Kai prekės, kurioms įforminta TIR procedūra Sąjungoje, nurodant paskirties ir (arba) išvežimo vietą Jungtinėje Karalystėje, pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu jau yra išvežtos iš Sąjungos, bet dar neatvežtos į Jungtinę Karalystę, tam TIR gabenimui bus taikoma Jungtinės Karalystės muitų teisė ir TIR konvencija. Šios procedūros vykdytojai turės pateikti alternatyvų TIR procedūros užbaigimo įrodymą, o išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaiga Sąjungoje tą operaciją turės nutraukti ir jos užbaigimą patvirtinti rankiniu būdu.

- b) Prekės, kurios per TIR operaciją gabenamos **iš išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigos Jungtinėje Karalystėje** į paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą Sąjungoje

Kai prekėms įforminama TIR procedūra Jungtinėje Karalystėje, nurodant paskirties vietą Sąjungoje, ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tos prekės jau yra Sąjungoje, tas TIR gabenimas gali būti tęsiamas iki paskirties vietos Sąjungoje. Kai prekės bus atvežtos į paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą, ta operacija bus tvarkoma taip pat kaip bet kuri kita TIR operacija.

- c) Prekės, kurios per TIR operaciją gabenamos **per Jungtinės Karalystės teritoriją**

Kai prekės iš išvežimo ir (arba) įvežimo muitinės įstaigos valstybėje narėje gabenamos per Jungtinę Karalystę į paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą valstybėje narėje ir, prieš kirsdamos Jungtinę Karalystę, vis dar tebėra Sąjungoje, taikomos šios nuostatos: pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ta TIR procedūra turi būti užbaigiama vėliausiai išvežimo iš Sąjungos muitinės įstaigoje. Tuomet ta įstaiga tampa paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaiga. Muitinės įstaigos, tapusios naujosiomis paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigomis, prašys išvežimo muitinės įstaigos pateikti reikiamus duomenis ir atliks visas paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigos užduotis. Išvežant prekes per Sąjungos išorės sieną turi būti pateikta išvežimo bendroji deklaracija (EXS), išskyrus tuos atvejus, jei saugumo ir saugos tikslais atliekamai rizikos analizei reikalingi duomenys jau yra pateikti arba pagal SMK taikomas atleidimas nuo pareigos pateikti išankstinę išvežimo deklaraciją. Kai per Jungtinę Karalystę vežamos prekės bus atvežtos į paskirties ir (arba) išvežimo muitinės įstaigą Sąjungoje, ta operacija bus tvarkoma taip pat kaip bet kuri kita TIR operacija.

³⁴ Visų pirma SMK ĮA 278 ir 279 straipsniuose nustatytas užduotis.

Kai prekės vežamos per Jungtinę Karalystę ir vėl įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tas TIR gabenimas gali būti tęsiamas iki paskirties vietos.

7.2 Kitos (ne tranzito) specialiosios procedūros

Muitinis sandėliavimas

Valstybių narių muitinių muitinio sandėliavimo patalpoms išduoti leidimai, kuriais suteikiama galimybė gabenti prekes iš Sąjungoje esančių muitinio sandėliavimo patalpų į Jungtinėje Karalystėje esančias sandėliavimo patalpas pagal SMK 219 straipsnį ir SMK DA 179 straipsnio 3 dalį, turės būti iš dalies pakeisti, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui juose tokia galimybė nebebūtų numatyta.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, prekėms, kurioms iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo taikoma muitinio sandėliavimo procedūra ir kurios to laikotarpio pasibaigimo momentu yra muitinio sandėliavimo patalpose Jungtinėje Karalystėje, SMK bus taikomas dvylika mėnesių nuo to laikotarpio pabaigos, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo III priede.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui muitinės deklaracija, pagal kurią prekėms taikoma muitinio sandėliavimo procedūra, nebegalioja (pvz., ne Sąjungos prekės iš tiesų nebuvo atvežtos į muitinio sandėliavimo patalpas), laikoma, kad toje deklaracijoje nurodytos prekės yra ankstesnėje situacijoje arba joms taikoma ankstesnė procedūra (t. y. laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra), kuri buvo taikoma prieš pateikiant nebegaliojančią deklaraciją. Jeigu šios prekės yra Jungtinėje Karalystėje, tokiai ankstesnei situacijai arba procedūrai SMK taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, tais atvejais, kai muitinės sandėliuose laikomų prekių gabenimas pagal SMK 219 straipsnį tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos baigiasi tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis neleidžiamas.

Kai Jungtinės Karalystės muitinės sandėlyje saugotos prekės įvežamos į Sąjungą pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, dėl jų turi būti atlikti muitinės formalumai, SMK nustatyti prekėms, įvežamoms iš išorės į Sąjungos muitų teritoriją (t. y. reikia pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS), laikinojo saugojimo deklaraciją ir muitinės deklaraciją).

Pergabenant prekes iš Jungtinės Karalystės muitinės sandėlio į kitą Sąjungoje esantį sandėlį, jeigu jos bus įvežtos į Sąjungą likus nedaug laiko iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, taigi, likus nepakankamai laiko joms pristatyti į paskirties vietą, ir jos bus toliau gabenamos Sąjungos teritorijoje, nuo tos dienos nebebus toms prekėms galiojančio leidimo Sąjungos teritorijoje. Todėl atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turėtų užbaigti šią procedūrą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos (pvz., toms prekėms įformindamas paskesnę muitinės procedūrą). Tokia paskesnė procedūra taip pat gali būti muitinis sandėliavimas, jei dėl tų prekių turimas galiojantis Sąjungos muitinės išduotas leidimas. Jeigu toks įteisinimas nebus atliktas, tos prekės neatitiks muitų teisės aktais nustatytų reikalavimų dėl tokių prekių sandėliavimo Sąjungos muitų teritorijoje, todėl bus

taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

Laisvosios zonos

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, prekėms, kurioms Jungtinėje Karalystėje įforminta laisvosios zonos procedūra, SMK bus taikomas tik iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo III priede.

Jeigu prekės, kurioms Jungtinėje Karalystėje įforminta laisvosios zonos procedūra, į Sąjungą atvežamos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, dėl jų turi būti atlikti muitinės formalumai, SMK nustatyti prekėms, įvežamoms iš išorės į Sąjungos muitų teritoriją (t. y. reikia pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS), laikinojo saugojimo deklaraciją ir muitinės deklaraciją).

Laikinasis įvežimas

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, prekėms, kurioms laikinojo įvežimo procedūra buvo įforminta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir kurios to laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, SMK bus taikomas dvylika mėnesių nuo prekių išleidimo tai procedūrai, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo III priede.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui muitinės deklaracija, pagal kurią prekėms įforminta laikinojo įvežimo procedūra, nebegalioja, laikoma, kad toje deklaracijoje nurodytos prekės yra ankstesnėje situacijoje arba joms taikoma ankstesnė procedūra (t. y. laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra), kuri buvo taikoma prieš pateikiant nebegaliojančią laikinojo įvežimo deklaraciją. Jeigu šios prekės yra Jungtinėje Karalystėje, tokiam laikinajam saugojimui arba specialiajai procedūrai SMK taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, tais atvejais, kai prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra, gabenimas pagal SMK 219 straipsnį tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos baigiasi tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis neleidžiamas.

Jeigu prekės, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra, iš Jungtinės Karalystės į Sąjungą atvežamos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, dėl jų turi būti atlikti muitinės formalumai, SMK nustatyti prekėms, įvežamoms iš išorės į Sąjungos muitų teritoriją (t. y. reikia pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS), laikinojo saugojimo deklaraciją ir muitinės deklaraciją).

Jei prekės, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra pagal Jungtinės Karalystės išduotą leidimą, gabenamos pagal SMK 219 straipsnį į Sąjungą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir numatoma, kad jos liks Sąjungos muitų teritorijoje, ta laikinojo įvežimo procedūra turėtų būti užbaigta iki to laikotarpio pabaigos. Prekės turi būti a) reeksportuotos, b) joms turi būti įforminta paskesnė muitinės procedūra, c) jos turi būti sunaikintos nepaliekant jokių atliekų arba d) perduotos valstybės nuosavybėn. Tokia paskesnė procedūra taip pat gali būti laikinasis įvežimas, jei dėl tų prekių turimas galiojantis leidimas, išduotas valstybės narės muitinės. Jeigu toks procedūros užbaigimas nebus atliktas, tos

prekės neatitiks muitų teisės aktais nustatytų reikalavimų dėl tokių prekių laikinojo įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją, todėl bus taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

ATA knygelės

Jungtinė Karalystė yra savarankiška ATA konvencijos³⁵ ir atitinkamai Stambulo konvencijos³⁶ susitariančioji šalis. Todėl Jungtinės Karalystės ATA knygelės pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu ir toliau galios joje esančioms prekėms, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra.

Ekonominės veiklos vykdytojai, šiuo metu laikinam naudojimui (pvz., į laikinas parodas) įvežantys prekes iš Jungtinės Karalystės į kitą valstybę narę arba atvirkščiai, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui tokioms prekėms turės įforminti laikinojo įvežimo procedūrą. Tuo tikslu jie gali naudoti ATA knygeles.

Jeigu ATA knygelėje nurodytos prekės buvo atgabentos iš trečiosios šalies į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir po tos dienos yra reeksportuojamos iš kitos valstybės narės, išvežimo muitinės įstaiga uždeda antspaudą ant reeksporto lakšto ir jis gali būti naudojamas kaip reeksporto įrodymas. Tas įrodymas gali būti pateikiamas Jungtinės Karalystės muitinės įstaigai, į kurią tos prekės buvo atvežtos anksčiau. Visi kiti dokumentai, kuriais įrodoma, kad prekės yra ne Sąjungos muitų teritorijoje, taip pat gali būti priimami kaip reeksporto įrodymas (pvz., muitinės deklaracija, kuria įrodoma, kad prekės buvo įvežtos į trečiąją šalį). Tai taikoma ir tais atvejais, kai ATA knygelėje nurodytos prekės, kurios įvežtos į Sąjungą iš trečiosios šalies iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir yra reeksportuojamos iš Jungtinės Karalystės po to laikotarpio pabaigos.

ATA knygelės, išduotos Sąjungoje dėl prekių, įvežtų iš Sąjungos į Jungtinę Karalystę iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir iš Jungtinės Karalystės išvežtų į trečiąją šalį po tos dienos, bus laikomos eksporto deklaracija (SMK IA 339 straipsnis).

Galutinis vartojimas

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, prekėms, kurioms galutinio vartojimo procedūra įforminta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir kurios to laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, SMK bus taikomas dvylika mėnesių nuo prekių išleidimo tai procedūrai, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo III priede.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui muitinės deklaracija, pagal kurią prekėms įforminta galutinio vartojimo procedūra, nebegalioja, laikoma, kad toje deklaracijoje nurodytos prekės yra ankstesnėje situacijoje arba joms taikoma ankstesnė procedūra (t. y. laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra), kuri

³⁵ Muitinės konvencija dėl prekių laikinojo įvežimo su ATA knygele, priimta 1961 m. gruodžio 6 d. Briuselyje, įskaitant visus vėlesnius jos pakeitimus (ATA konvencija).

³⁶ Laikinojo įvežimo konvencija, įskaitant visus vėlesnius jos pakeitimus (Stambulo konvencija) (OL L 130, 1993 5 27, p. 1).

buvo taikoma prieš pateikiant nebegaliojančią galutinio vartojimo deklaraciją. Jeigu šios prekės yra Jungtinėje Karalystėje, tokiam laikinajam saugojimui arba specialiajai procedūrai SMK taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, tais atvejais, kai prekių, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra, gabenimas pagal SMK 219 straipsnį tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos baigiasi tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis neleidžiamas.

Jeigu prekės, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra, iš Jungtinės Karalystės į Sąjungą atvežamos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, dėl jų turi būti atlikti bet kurioms kitoms trečiųjų šalių prekėms taikomi muitinės formalumai (t. y. reikia pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS), laikinojo saugojimo deklaraciją ir muitinės deklaraciją).

Jei prekės, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra pagal Jungtinės Karalystės išduotą leidimą, gabenamos pagal SMK 219 straipsnį į Sąjungą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir numatoma, kad jos liks Sąjungos muitų teritorijoje, ta galutinio vartojimo procedūra turėtų būti užbaigta iki to laikotarpio pabaigos. Prekės turi būti a) išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos, b) suvartotos pagal tą paskirtį, pagal kurią jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta maito norma, c) sunaikintos paliekant ar nepaliekant jokių atliekų arba d) perduotos valstybės nuosavybėn. Tas pats taikoma tuo atveju, kai turimi leidimai dėl teisių ir pareigų perleidimo (TORO) ir kai prekės gabenamos pagal SMK 218 ir 219 straipsnių nuostatas. Jeigu minėtas procedūros užbaigimas nebus atliktas, tos prekės neatitiks muitų teisės aktais nustatytų reikalavimų dėl tokių prekių galutinio vartojimo Sąjungos muitų teritorijoje, todėl bus taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

Laikinasis įvežimas perdirbti

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, prekėms, kurioms iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra ir kurios to laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, SMK bus taikomas dvylika mėnesių nuo prekių išleidimo tai procedūrai, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo III priede.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui muitinės deklaracija, pagal kurią prekėms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, nebegalioja, laikoma, kad toje deklaracijoje nurodytos prekės yra ankstesnėje situacijoje arba joms taikoma ankstesnė procedūra (t. y. laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra), kuri buvo taikoma prieš pateikiant nebegaliojančią laikinojo įvežimo perdirbti deklaraciją. Jeigu šios prekės yra Jungtinėje Karalystėje, tokiam laikinajam saugojimui arba specialiajai procedūrai SMK taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, tais atvejais, kai prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, gabenimas pagal SMK 219 straipsnį tarp Jungtinės Karalystės ir Sąjungos baigiasi tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, jis neleidžiamas.

Jei prekės, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra pagal Jungtinės Karalystės išduotą leidimą, gabenamos pagal SMK 219 straipsnį į Sąjungą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir numatoma, kad jos liks Sąjungos muitų teritorijoje, ta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra turėtų būti užbaigta iki to laikotarpio pabaigos. Prekės turi būti a) reeksportuotos, b) joms turi būti įforminta paskesnė muitinės procedūra, c) jos turi būti sunaikintos nepaliekant jokių atliekų arba d) perduotos valstybės nuosavybėn. Tokia paskesnė procedūra taip pat gali būti laikinasis įvežimas perdirbti, jei dėl tų prekių turimas galiojantis valstybės narės muitinės išduotas leidimas. Jeigu toks procedūros užbaigimas nebus atliktas, tos prekės neatitiks muitų teisės aktais nustatytų reikalavimų dėl tokių prekių perdirbimo Sąjungos muitų teritorijoje, todėl bus taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

Jeigu prekės, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, iš Jungtinės Karalystės į Sąjungą atvežamos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, dėl jų turi būti atlikti muitinės formalumai, SMK nustatyti prekėms, įvežamoms iš išorės į Sąjungos muitų teritoriją (t. y. reikia pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS), laikinojo saugojimo deklaraciją ir muitinės deklaraciją).

Kai remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi SMK taikomas laikinojo įvežimo perdirbti EX/IM procedūrai, jeigu ekvivalentiškos prekės eksportuojamos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, ekvivalentiškas prekių (žaliavų) kiekis gali būti įvežamas visiškai atleidžiant nuo importo maito net ir po pereinamojo laikotarpio pabaigos, su sąlyga, kad toks importas atliekamas per leidime nurodytą terminą, nustatytą pagal SMK arba Susitarimo dėl išstojimo III priede, atsižvelgiant į tai, kuris šių terminų yra trumpesnis.

Laikinasis išvežimas perdirbti

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi, SMK bus taikomas prekėms, kurioms iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra, jei atitinkami perdirbtieji produktai buvo gražinti į Jungtinę Karalystę arba į Sąjungą iki to laikotarpio pabaigos. SMK bus taikomas iki leidime nurodyto termino, nustatyto pagal SMK arba Susitarimo dėl išstojimo III priede, atsižvelgiant į tai, kuris šių terminų yra trumpesnis, pabaigos.

Jeigu pasibaigus pereinamajam laikotarpiui muitinės deklaracija, pagal kurią prekėms įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra, nebegalioja, laikoma, kad tos prekės yra ne Sąjungos prekės, kai jos reimportuojamos į Sąjungą pasibaigus tam laikotarpiui.

Kai remiantis Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalimi SMK taikomas laikinojo išvežimo perdirbti EX/IM procedūrai, ekvivalentiškas prekių (žaliavų) kiekis gali būti išvežamas per leidime nurodytą terminą, nustatytą pagal SMK arba Susitarimo dėl išstojimo III priede, atsižvelgiant į tai, kuris šių terminų yra trumpesnis. Jeigu toks eksportas neįvyks, tai reikš, kad nesilaikoma muitų teisės aktais nustatytų pareigų dėl laikinojo išvežimo perdirbti procedūros, todėl bus taikomas SMK 79 straipsnis, t. y. atsiras skola muitinei dėl reikalavimų nesilaikymo.

8. PREKIŲ IŠVEŽIMAS IŠ SAJUNGOS MUITŲ TERITORIJOS

8.1 Išankstinė išvežimo deklaracija

Pagal SMK 263 straipsnio 3 dalį išankstinė išvežimo deklaracija yra kurios nors iš šių formų: i) muitinės deklaracija dėl iš Sąjungos muitų teritorijos išvežamų prekių, ii) reeksporto deklaracija arba iii) išvežimo bendroji deklaracija (EXS). Daugeliu atvejų teikiamos išankstinės išvežimo deklaracijos forma yra muitinės deklaracija. Išsami informacija apie išankstinės išvežimo deklaracijos reikalavimus, taikomus konkrečioms tranzito ar eksporto scenarijams, priklausomai nuo prekių buvimo vietos pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu, pateikiama atitinkamai 7.1 skirsnyje „Tranzitas“ ir 8.2 skirsnyje „Eksportas ir reeksportas“.

Kai išankstinė išvežimo deklaracija buvo pateikta ir, jei taikytina, prekės Jungtinėje Karalystėje arba Sąjungoje buvo išleistos išvežti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, remiantis Susitarimo dėl išstojimo 48 straipsnio 2 dalimi ta deklaracija toliau galios po to laikotarpio pabaigos. Kai Jungtinėje Karalystėje išleistos prekės išvežamos per Sąjungą į trečiąją šalį arba kai Sąjungoje išleistos prekės išvežamos per Jungtinę Karalystę, po tos dienos naujos išankstinės išvežimo deklaracijos nebus reikalaujama.

8.2 Eksportas ir reeksportas³⁷

Eksportuoti išleistos prekės, kurios pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje

Kai eksportuoti išleistos prekės pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Jungtinėje Karalystėje, SMK toliau bus taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį.

- a) Kai prekės buvo išleistos eksportuoti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir atvežamos į išvežimo muitinės įstaigą Jungtinėje Karalystėje arba gabenamos per Jungtinę Karalystę pakeliui į išvežimo muitinės įstaigą, esančią kitoje valstybėje narėje, ir yra Jungtinėje Karalystėje pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu, tos prekės į išvežimo muitinės įstaigą bus toliau gabenamos vadovaujantis SMK. Jungtinės Karalystės išvežimo muitinės įstaiga per ECS sistemą Sąjungos eksporto muitinės įstaigai išsiųs atitinkamą pranešimą, kuriuo patvirtinamas fizinis prekių išvežimas. Tuo tikslu Jungtinė Karalystė išsaugos prieigą prie ECS vieną mėnesį nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo IV priede.

Jei Jungtinė Karalystė neišsiunčia atitinkamo pranešimo per ECS per vieną mėnesį, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo IV priede, ekonominės veiklos vykdytojas turėtų inicijuoti eksporto operacijos užbaigimą eksporto muitinės įstaigoje, remdamasis Jungtinės Karalystės išvežimo muitinės įstaigos išduotu alternatyviu įrodymu.

³⁷ Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas paskelbė II priedą „Eksporto scenarijai „Brexit’o“ atveju“, kuriame pateikė praktinių eksporto pavyzdžių, kaip aprašyta šiame skirsnyje, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/annex_ii_brexit_export_business_scenarios.pdf.

- b) Kai prekės, išleidžiamos eksportuoti Jungtinėje Karalystėje, kurių išvežimo muitinės įstaiga yra Sąjungoje, pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu tebėra Jungtinėje Karalystėje, jos bus toliau gabenamos į išvežimo muitinės įstaigą Sąjungoje pagal SMK. Išvežimo muitinės įstaiga nusiųs atitinkamą pranešimą Jungtinės Karalystės eksporto muitinės įstaigai. Tuo tikslu Jungtinė Karalystė išsaugos prieigą prie ECS vieną mėnesį, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo IV priede. Jei tos prekės įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją po pereinamojo laikotarpio pabaigos, būtina pateikti įvežimo bendrąją deklaraciją (ENS).

Eksporuoti išleistos prekės, kurios pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra Sąjungoje

- a) Kai prekės, išleidžiamos eksportuoti Sąjungoje, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos turi būti vežamos į išvežimo muitinės įstaigą Jungtinėje Karalystėje arba gabenamos per Jungtinę Karalystę pakeliui į išvežimo muitinės įstaigą, esančią kitoje valstybėje narėje, ir tos prekės vis dar yra Sąjungoje to laikotarpio pasibaigimo momentu, ta pirmiau numatyta išvežimo muitinės įstaiga turi būti pakeista kita išvežimo muitinės įstaiga, esančia ES pasienyje (eksporto nukreipimas atliekamas ECS). Ši muitinės įstaiga patvirtins fizinių prekių išvežimą ir nusiųs atitinkamą pranešimą eksporto muitinės įstaigai.
- b) Kai tos prekės jau pervežtos per Jungtinę Karalystę pakeliui į kitoje valstybėje narėje esančią išvežimo muitinės įstaigą ir pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu jau yra Sąjungos muitų teritorijoje, tai neturės poveikio taikomai procedūrai (t. y. išvežimo muitinės įstaiga ES išorės pasienyje vis vien patvirtins fizinių prekių išvežimą eksporto muitinės įstaigai).
- c) Kai prekės, išleidžiamos eksportuoti Jungtinėje Karalystėje per ES išvežimo muitinės įstaigą, pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu jau yra Sąjungoje ir po to pasiekia numatytą ES išvežimo muitinės įstaigą, ta muitinės įstaiga per ECS sistemą siųs atitinkamus pranešimus, kuriais patvirtinamas fizinis prekių išvežimas, Jungtinės Karalystės eksporto muitinės įstaigai tol, kol Jungtinė Karalystė turės prieigą prie ECS, kaip nustatyta Susitarimo dėl išstojimo IV priede.

9. SKOLA MUITINEI

Kai Jungtinėje Karalystėje atsiranda skola muitinei, susijusi su toliau išvardytomis situacijomis arba muitinės procedūromis, ši skola bus nustatoma ir pervedama į ES biudžetą, kaip nustatyta SMK ir ES nuosavų išteklių reglamentuose, pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 ir 2 dalis ir atsižvelgiant į 136 straipsnio 3 dalies c punktą:

- su laikinojo saugojimo užbaigimu arba specialiosios procedūros, kuri pereinamojo laikotarpio pasibaigimo metu nėra baigta, pripažinimu įvykdyta per Susitarimo dėl išstojimo III priede nustatytus terminus, išleidžiant į laisvą apyvartą, susijusi skola, atsiradusi, be kita ko, dėl nuostatų dėl galutinio vartojimo taikymo arba dėl laikinojo įvežimo iš dalies neapmokestinant importo muitu, kaip nurodyta Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 2 dalyje pagal SMK 77 straipsnio 1 dalį;
- atsiradusi dėl SMK reikalavimų dėl laikinojo saugojimo arba muitinės procedūros nesilaikymo, kaip nurodyta Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalyje pagal

SMK 79 straipsnį. Tai taip pat apima SMK reikalavimų dėl terminų, susijusių su laikinai saugomomis prekėmis, nesilaikymą.

Apskritai pagal SMK 103 straipsnio 1 dalį nustatyta, kad apie skolą muitinei pranešama per trejus metus nuo tos skolos atsiradimo.

Siekiant, kad Sąjunga ir Jungtinė Karalystė veiksmingai įvertintų ir abipusiškai užtikrintų tarpusavio įsipareigojimus, kuriems taikomos Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 ir 2 dalys, pagal 136 straipsnio 3 dalies c punktą (Jungtinės Karalystės atžvilgiu) ir kuriems taikomas 140 straipsnio 4 dalies antros pastraipos paskutinis sakinytis, muitinės turi turėti galimybę nustatyti sumas muitinės skolos, susijusios su prekėmis, kurioms pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu Jungtinėje Karalystėje arba ES buvo taikoma laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra ir kurios pateikiamos muitinei laikinajam saugojimui užbaigti ar specialiajai procedūrai pripažinti įvykdyta po pereinamojo laikotarpio pabaigos išleidžiant prekes į laisvą apyvartą laikantis SMK sąlygų.

Tai reiškia, kad teikdami išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijas ekonominės veiklos vykdytojai tiek Jungtinėje Karalystėje, tiek ES turės nurodyti prekes, kurioms pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu buvo taikoma laikinojo saugojimo arba specialioji procedūra.

Šių prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijose ekonominės veiklos vykdytojai turi nurodyti identifikatorių įrašydami jį kaip kodą duomenų elemente Nr. 1/11 „Papildoma procedūra“, nurodytame SMK DA B priede³⁸.

Siekiant, kad Jungtinės Karalystės ir valstybių narių muitinėms nereikėtų pačioms saugoti ir vėliau stebėti visų pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu laikinai saugomų prekių arba prekių, kurioms taikomos specialiosios procedūros, buvo susitarta naudoti šį papildomą kodą.

Remdamosi užklausų nacionalinėse deklaracijų sistemose rezultatais arba kitomis tinkamomis priemonėmis muitinės turės nustatyti bendrą mėnesinę visų nacionaliniu lygmeniu atsiradusių skolų muitinei sumą, nustatytą (ir pateiktą) priimant išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijas, susijusias su prekėmis, kurioms pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu jau buvo taikoma specialioji procedūra arba kurios buvo laikinai saugomos.

Valstybių narių bus prašoma pranešti šias sumas teikiant įprastas ataskaitas Europos Komisijai.

10. ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS MUITŲ KLAUSIMAIS

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 98 straipsniu, tam tikras administracinio bendradarbiavimo procedūras valstybės narės ir Jungtinė Karalystė užbaigia pagal atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas:

³⁸ Kitu atveju, kai taikoma SMK DA 2 straipsnio 4 dalies antra pastraipa, identifikatorius nurodomas 37 langelio, nurodyto Reglamento 2016/341 (SMK PLDA) 9 priedo C1 priedėlyje, antroje skiltyje.

- kai viena iš Susitarimo dėl išstojimo VI priede išvardytų administracinio bendradarbiavimo procedūrų buvo pradėta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pagal Susitarimo dėl išstojimo 98 straipsnio 1 dalį.

Administracinio bendradarbiavimo procedūros, susijusios su nebaigtomis procedūromis arba situacijomis pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį, kaip antai dėl Sąjungos tranzito operacijos pradėta tyrimo procedūra, į Susitarimo dėl išstojimo 98 straipsnio 1 dalies taikymo sritį nepatenka. SMK toms procedūroms taikomas pagal Susitarimo dėl išstojimo 49 straipsnio 1 dalį;

- kai administracinio bendradarbiavimo procedūra buvo pradėta per trejus metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos dėl aplinkybių, kurios atsirado anksčiau, bet buvo nustatytos tik po pereinamojo laikotarpio pabaigos, pagal Susitarimo dėl išstojimo 98 straipsnio 2 dalį.

Tai gali būti susiję su atvejais, kai operacijos buvo klaidingai pripažintos įvykdytomis, pvz., korumpuotas pareigūnas procedūrą neteisėtai pripažino įvykdyta. Be to, valstybių narių muitinės per trejus metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali paprašyti Jungtinės Karalystės muitinės patvirtinti kilmę produktų, dėl kurių tiekėjas deklaraciją Jungtinėje Karalystėje pateikė iki pereinamojo laikotarpio pabaigos. Jungtinės Karalystės muitinė taip pat gali paprašyti valstybių narių muitinių patvirtinti kilmę produktų, dėl kurių tiekėjas deklaraciją ES pateikė iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Tai, kad Jungtinės Karalystės valdžios institucijos taiko SMK pagal Susitarimo dėl išstojimo 98 straipsnį, nereiškia, kad jos turi prieigą prie informacinių sistemų ar duomenų bazių, todėl su ekonominės veiklos vykdytojais gali būti susisiekiama kitomis nei elektroninėmis duomenų apdorojimo priemonėmis.

B. TAISYKLĖS, ŠIAURĖS AIRIJOJE TAIKYTINOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Po pereinamojo laikotarpio pabaigos taikomas Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos³⁹. Protokolui dėl Airijos ir Šiaurės Airijos turi periodiškai pritarti Šiaurės Airijos Teisėkūros Asamblėja, o pradinis taikymo laikotarpis trunka 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos⁴⁰.

Pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos tam tikros ES teisės nuostatos taip pat taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Be to, Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ES ir Jungtinė Karalystė susitarė, kad tiek, kiek ES taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, Šiaurės Airija bus laikoma valstybe nare⁴¹.

ES teisės nuostatos, kurios yra taikytinos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, apima ES muitų teisės aktus ir įsipareigojimus, kylančius iš tarptautinių susitarimų, kuriuos yra sudariusi Sąjunga arba valstybės narės, veikdamos jos

³⁹ Susitarimo dėl išstojimo 185 straipsnis.

⁴⁰ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnis.

⁴¹ Susitarimo dėl išstojimo 7 straipsnio 1 dalis kartu su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalimi.

vardu, arba Sąjunga ir jos valstybės narės, veikdamos kartu, tiek, kiek jie yra susiję su Sąjungos ir trečiųjų šalių prekyba prekėmis⁴².

Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos taip pat aiškiai nustatyta, kad turi būti laikoma, jog visos taikytinose Susitarimo dėl išstojimo ir Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos nuostatose, taip pat Sąjungos teisės nuostatose, kurios pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos taikytinos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, esančios nuorodos apima ir Šiaurės Airiją⁴³. Tai reiškia, kad tiek, kiek ES muitų teisės aktai taikomi Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, ES ir Jungtinė Karalystė susitaria tų teisės aktų taikymo tikslais laikyti Šiaurės Airiją Sąjungos muitų teritorijos dalimi.

Kartu, atsižvelgiant į tai, kad Šiaurės Airija yra Jungtinės Karalystės muitų teritorijos dalis, Šiaurės Airija nėra Sąjungos muitų teritorijos dalis, kiek tai susiję su trečiųjų šalių (įskaitant Sąjungos lengvatinių susitarimų šalis partneres) teisėmis ir įsipareigojimais.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui:

- prekėms, įvežamoms į Šiaurės Airiją iš trečiųjų šalių arba iš kitų Jungtinės Karalystės dalių, bus taikoma muitinės priežiūra ir gali būti taikomas muitinis tikrinimas; toms prekėms bus taikomi muitinės formalumai, reikės pateikti deklaracijas, o muitinės galės reikalauti pateikti garantijas dėl galimų arba esamų skolų muitinei;
- prekėms, įskaitant Šiaurės Airijos vidaus prekes, išvežamoms į trečiąsias šalis arba į kitas Jungtinės Karalystės dalis, bus taikoma muitinės priežiūra ir galės būti taikomas muitinis tikrinimas; šioms prekėms bus taikomi muitinės formalumai; šioms prekėms paprastai bus įforminama eksporto procedūra;
- muitinės priežiūra, tikrinimas ar muitinės formalumai nebus taikomi tarp Šiaurės Airijos ir Sąjungos gabenamoms prekėms, kai tos prekės bus gabenamos atliekant gabenimą Sąjungos viduje;
- prekėms, kurios įvežamos į Šiaurės Airiją ir joje išleidžiamos į laisvą apyvartą, bus taikomas Bendrasis muitų tarifas⁴⁴ pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 3 dalį; pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 1 ir 2 dalis, nėra mokėtinas joks muitas ar Jungtinės Karalystės išorės muitas⁴⁵;
- leidimai, kuriais suteikiamas įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusas, ir kiti muitinės formalumų supaprastinimo leidimai, išduoti Šiaurės Airijoje įsisteigusiems

⁴² Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 3 ir 4 dalys ir to protokolo 2 priedo 1 ir 4 skirsniai.

⁴³ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalis. Tai galioja neatsižvelgiant į Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 4 straipsnį, nes 13 straipsnio 1 dalis taikoma „[n]epaisant kitų šio protokolo nuostatų“.

⁴⁴ 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

⁴⁵ Kaip nurodyta Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, Jungtiniam komitetui pavesta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos savo sprendimu nustatyti kriterijus ar sąlygas, kuriais remiantis nustatoma, kad nekyla grėsmė, jog prekė, įvežama į Šiaurės Airiją ne iš Sąjungos, vėliau bus vežama į Sąjungą arba bus komerciškai perdirbama. Kol tokie kriterijai nenustatyti, pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 2 dalį turi būti laikoma, kad visos prekės, įvežamos į Šiaurės Airiją ne iš Sąjungos, vėliau bus vežamos į Sąjungą, todėl šioms prekėms taikomas Bendrasis muitų tarifas.

ekonominės veiklos vykdytojams, Sąjungos muitų teritorijoje lieka galioti atsižvelgiant į informaciją, kurią šiuo klausimu turi pateikti Jungtinės Karalystės valdžios institucijos.

Su lengvatine kilme susijusios taisyklės, išdėstytos šio pranešimo A.4 ir A.5.3 skirsniuose („Kilmės aspektai“), Šiaurės Airijai taikomi taip pat, kaip kitoms Jungtinės Karalystės dalims. Tai visų pirma reiškia, kad:

- Šiaurės Airijoje pagamintos prekės (net tos, kurios pagamintos dar iki pereinamojo laikotarpio pabaigos), nelaikomos turinčiomis ES kilmės statusą jų tiesioginio eksportavimo arba po tolesnio perdirbimo atliekamo eksportavimo į ES lengvatinio susitarimo šalį partnerę tikslais;
- jei laikantis Susitarimo dėl išstojimo 47 straipsnio 1 dalies reikalavimų Sąjungos viduje iš Šiaurės Airijos į ES gabenamos prekės, kurios turi ES kilmės statusą ir yra Šiaurės Airijoje, arba prekės, kurios turi ES šalių partnerių kilmės statusą ir yra Šiaurės Airijoje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, tos prekės vis dar gali būti laikomos ES kilmės statusą turinčiomis prekėmis, kai jos iš naujo įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, su sąlyga, kad pateikiami būtini prekių kilmės vietos įrodymo dokumentai pagal susijusio ES lengvatinio mokesčių režimo nuostatas.

Specialiose Komisijos svetainėse pateikiama daugiau informacijos apie:

- [Jungtinės Karalystės išstojimo aspektus, susijusius su muitų ir mokesčių klausimais](#);
- [Sąjungos muitinės kodeksą](#);
- [muitinės procedūras ir formalumus](#);
- [bendrus lengvatinės prekių kilmės aspektus](#);
- [su lengvatine prekių kilme susijusius išorės prekybos aspektus](#) (Patekimo į rinką duomenų bazė).

Europos Komisija

Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas

PRIEDAS. LENGVATOS IR KILMĖS TAISYKLĖS PEREINAMUOJU LAIKOTARPIU

1. LENGVATINĖS KILMĖS⁴⁶ ASPEKTAI

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnio 1 dalimi, pereinamuoju laikotarpiu Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma Sąjungos teisė (įskaitant ES sudarytus tarptautinius susitarimus).

Prekybos prekėmis teritorinė taikymo sritis pagal šiuos susitarimus paprastai apibrėžiama kaip teritorijos, kuriose taikomos ES sutartys, o kai kuriais atvejais (pvz., pagal naujesnius laisvosios prekybos susitarimus (LPS) su Kanada, Centrinės Amerikos, Andų bendrijos šalimis ar Japonija) – ir kaip teritorijos, kurios yra Sąjungos muitų teritorijos dalis.

Pagal Susitarimą dėl išstojimo pereinamuoju laikotarpiu Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikomos ES sutartys ir tuo laikotarpiu Jungtinė Karalystė yra Sąjungos muitų teritorijos dalis.

Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 129 straipsnio 1 dalimi, pereinamuoju laikotarpiu tie tarptautiniai susitarimai Jungtinei Karalystei yra privalomi.

Tai taip pat pasakytina apie ES sudarytus LPS, kuriuose numatytos lengvatos⁴⁷.

Todėl:

- pereinamuoju laikotarpiu Sąjunga Jungtinės Karalystės produktus, žaliavas ir procesus turi laikyti ES produktais, žaliavomis ir procesais.
- Jungtinė Karalystė ES LPS šalių partnerių produktus, žaliavas ir procesus turi laikyti LPS šalies partnerės kilmės statusą turinčiais produktais, žaliavomis ir procesais ir jiems turi būti taikomos atitinkamos lengvatos.

Nors Sąjunga oficialiai informavo savo tarptautinius partnerius, kad pereinamuoju laikotarpiu Jungtinė Karalystė turi būti laikoma valstybe nare⁴⁸, nėra jokių garantijų, kad LPS šalys partnerės, taikydamos LPS, pereinamuoju laikotarpiu laikys Jungtinę Karalystę valstybe nare⁴⁹.

⁴⁶ Šiame skirsnyje vartojamos tokios formuluotės kaip „kilmės statusą turintis“ ar „kilmės statuso neturintis“ turėtų būti suprantamos kaip susijusios tik su lengvatine kilme.

⁴⁷ Vykdydama bendrą prekybos politiką, ES taip pat yra sudariusi lengvatinius prekybos susitarimus bendrojoje lengvatų sistemoje (http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm). Atsižvelgiant į šiame pranešime aptartus klausimus (susijusius su Jungtinės Karalystės kilmės statusą turinčių sąnaudų poveikiu nustatant lengvatinę kilmę muitų tarifų režimo tikslais), bendrojoje lengvatų sistemoje nustatytas lengvatinis muitų tarifų režimas praktiškai gali būti mažiau aktualus nei nustatytasis LPS. Vis dėlto, siekiant išsamumo šiame pranešime nagrinėjami abu aspektai.

⁴⁸ Tuo tikslu trečiosioms šalims buvo išsiųsta verbalinė nota, kuria tos šalys buvo informuotos, kad „taikant [...] [tarptautinius] susitarimus pereinamuoju laikotarpiu Jungtinė Karalystė laikoma valstybe nare“ (žr. https://ec.europa.eu/info/files/note-verbale_en).

⁴⁹ Atsakymą į šią verbalinę notą Komisija iki šiol gavo iš nedaugelio LPS šalių partnerių. Vis dėlto keletas LPS šalių partnerių (pvz., Norvegija, Kanada ir Meksika) viešai pareiškė savo ketinimą Jungtinę Karalystę pereinamuoju laikotarpiu toliau laikyti valstybe nare. Tačiau esama galimybės, kad tam tikros mūsų LPS

2. KILMĖS TIKRINIMAS

Remiantis ES LPS protokolais dėl kilmės taisyklių, lengvatas gali būti atsisakyta taikyti tik atlikus patikrinimą. Jei trečioji šalis reikalauja patikrinti produkto, kuris dėl jame esančio Jungtinės Karalystės turinio laikomas turinčiu ES kilmės statusą, ES kilmę, taikoma tokia tvarka:

- valstybių narių muitinės privalo taikyti ES teisę, pagal kurią Jungtinės Karalystės produktai, žaliavos ir procesai laikomi ES produktais, žaliavomis ir procesais. Todėl jos turės patvirtinti atitinkamų produktų kilmę, Jungtinės Karalystės turinį laikydamos atitinkančiu ES lengvatinės kilmės reikalavimus;
- LPS partneriai atsisakyti taikyti lengvatas remdamiesi patikrinimu gali tik laikydami LPS protokoluose dėl kilmės taisyklių nustatytą sąlygų. Paprastai LPS partneris atsisakyti taikyti lengvatą gali tik jei pateikus prašymą atlikti patikrinimą⁵⁰:
 - eksportuojančios šalies valdžios institucijos nepateikė atsakymo, arba
 - tuo atsakymu nėra patvirtinamas
 - kilmės įrodymo autentiškumas,
 - (lengvatinė) produktų kilmė ar
 - kitų protokole dėl kilmės taisyklių nustatytų sąlygų laikymasis.

šalys partnerės gali pareikšti kitokią nuomonę, vadinasi, nėra garantijos, kad pereinamuoju laikotarpiu, taikydamos tarptautinius susitarimus, jos visos laikys Jungtinę Karalystę valstybe nare. Be to, kitos šalys partnerės gali visai neatsakyti į verbalinę notą ar atsakymą į ją pateikti vėliau. Toks netikrumas yra neišvengiamas atsižvelgiant į tai, kad Susitarime dėl išstojimo susitarti dėl įsipareigojimų (bet ne teisių), kylančių pagal LPS, ES ir Jungtinę Karalystę galėjo tik dvišaliu pagrindu.

⁵⁰ Importuojančios šalies valdžios institucijos pagal LPS kitokį sprendimą gali priimti tik dviem atvejais (pagal susitarimus su Kanada ir Japonija), remdamosi tinkamu pagrindu ir pasikonsultavusios su kita šalimi.